

LIETUVIŲ
DIENOS

VYTAUTAS F. BELIAJUS, TAUTINIŲ ŠOKIŲ MOKYTOJAS

LITHUANIAN DAYS

APRIL

1972

1972 M. BALANDŽIO MĖN.

L I E T U V I U
DIENOS
LITHUANIAN DAYS

4364 Sunset Blvd., — Hollywood, Calif. 90029
Telefonas: 664-2919

1972, balandis Nr. 4 (123)
Eina XXIII metai
April, 1972 No. 4 (123)
Volume XXIII

Vyriausias Redaktorius / Editor-in-Chief

Bernardas Brazdžionis

Literatūros Redaktorius / Literature Editor

Alė Rūta - Arbiene

Foto Redaktorius / Photo Editor

Daumantas Čibas

Anglų k. Redaktorius / Senior English Editor

Milton Stark

Anglų k. Redaktorius / English Editor

Alfonsas Milukas

Leidėjas / Publisher

Anthony F. Skirius

Administratorius / Circulation Manager

Juozas Andrius

Straipsniai, autoriaus pasirašyti pavarde, slapyvardžiu ar inicialais, nebūtinai reiškia ir redakcijos nuomonę. Signed or initialed articles do not necessary reflect the opinion of the editors or of Lithuanian Days magazine. Žodinė ir visą kitą medžiagą, spausdintą "Lietuvių Dienų" žurnale, LD leidykla pasilaiko teisę panaudoti kitais atvejais be atskiro susitarimo.

Publishers reserve the right to reprint any or all matter published in Lithuanian Days magazine without separate agreement with the authors.

Rankraščius ir kitą medžiagą, jei kitaip nesusitarta, redakcija taisy ir tvarko pagal savo nuožiūrą. Manuscripts or other matter submitted for publication in Lithuanian Days magazine will be edited at the discretion of the editors, unless otherwise agreed upon.

Panaudojant medžiagą, prašoma pažymėti šaltinį. Republication of material from "Lithuanian Days" permissible only with indication of this source.

"LIETUVIŲ DIENOS" YRA SUJUNGTOS SU "KALIFORNIJOS LIETUVIŲ", LEISTU 1946-49 M.
"LITHUANIAN DAYS" IS COMBINED WITH "CALIFORNIA LITHUANIAN", PUBLISHED 1946-49.

Prenumerata atnaujinama automatiškai, nelaukiant atskiro pranešimo. Nutraukdamas prenumeratą, skaitytojas administraciją painformuoja laišku.
If subsription is to be discontinued at expiration, notice to that effect should be sent; otherwise it will be renewed automatically.

Leidžiama kas mėnuo, išskyrus liepos ir rugpiūžio mėn.
Published monthly, except July and August.

Atskiro nr. kaina 85 centai. Single copy 85¢

Prenumerata metams \$8.00 bet kuriame pasaulio krašte.
Subscription \$8.00 per year in any country of the world.
Garbės prenumerata / Honorary subscription \$12.00.

"Second Class Postage Paid at Los Angeles, California".

TURINYS / CONTENTS

Gana priespaudos ir persekiojimo. — Lietuvos katalikų skundas.	3
Bendruomenei ieškanč savo kelių. (r.)	5
SPAUDOJ IR GYVENIME	6
Valstybės Departamentas aiškina apsisprendimo teisę.	
Poetai, kurie vaikšto atžagari.	
Tam sportas, tam politika...	
"Velnio tarnai".	
Lietuvoje prievartauja dvasininkus.	
Vytautas Beliajus — žymiausias etninių šokių puoselėtojas JAV-se. (r.)	7
Du J. Tininio vertimai.	8
M. Čapkauskas, Ką parašiau, parašiau.	8
V. Mykolaitis-Putinas, Prieštaringas kraitis... ..	9
Putino 5 metų mirties sukakčiai. Anotacija. . .	9
A. Kairys, Sidabrinės šliurės. Ištrauka.	10
J. P., Dainavos ansamblio "sidabrinė diena". . .	11
Foto reportažas iš sukakties minėjimo.	
KNYGOS IR AUTORIAI.	
Lietuvių poezija šėivijoje, rec. J. B.	14
VEIDAI IR VAIZDAI. Iliustruota kronika. . .	14
Administracija rašo.	16
Lietuvių Radijo programos.	16

ENGLISH SECTION

On the Baltic Shores since 2000 B. C.	17
Editorial.	
In Search of Ethnics. V. F. Beliajus.	17
Birds of Australia. By J. Tininis.	20
LITHUANIANS MAKE NEWS.	21
Iš dailės parodų.	22-23
III-ji Dailės paroda New Yorke.	

VIRŠELIAI / COVERS

FRONT COVER / PIRMASIS VIRŠELIO PSL.

Vytautas F. Beliajus — tautinių šokių mokytojas ir skleidėjas Jungtinėse Amerikos Valstybėse per 40 metų, tautinių šokių ir folkloro žurnalo "Viltis" steigėjas ir redaktorius-leidėjas. Š. m. kovo 26 d. Houston, Tex., JAV kūno kultūros skyrių universitetuose atstovų suvažiavime pagerbtas kaip 1972 metų vyras.

(Jo biografinės duomenis žiūr. šio nr. 7, 18 ir 19 puslapiuose.)

Adreso, įteikto V. Beliajui Heritage Komiteto per suvažiavimo pietus Rice viešbutyje, Houston, Texas, 1972 kovo 26 d., vertimas:

Įvertindami Jūsų indėlį vystant liaudies šokių mokymą bei propagavimą, ir žurnalo "Viltis" įsteigimą, Jūsų liaudies šokių draugai, ir daugelis kitų draugų visoje šalyje džiaugsmingai įteikia Jums šį kuklų padėkos įrodymą, kad galėtum toliau tęsti "Vilties" spausdinimą. Lai ir mums nenutrūksta malonumas gėrėtis vis naujomis talpinamos medžiagos laidomis.

Toksai tat yra mūsų Jums įteikiamas padėkos ženklas, Vyts Beliajau, "Misteri Folk Dancer", "Man-Friday", organizatoriau, leidėjau, direktoriau ir "Vilties" savininke!

Evelyn Lockman, Komiteto pirm.

Vytautas F. Beliajus — "Mr. Folk Dancer," organizer, teacher, publisher and editor of "Viltis" magazine, dedicated to the folklore and folk dancing.

V. B. arrived in the USA on Sept. 3, 1923. Started teaching folk dancing in 1930.. In 1934 was hired by the Chicago Park District to teach folk dancing in the Chicago parks. In 1936 (September) co-sponsored the first large-scale folk festival for the Chicago parks District held at Soldier's Field. Published for the Chicago Park District the first folklore magazine devoted to the folk dance, called LORE.

He was one of the first traveling folk dance teachers in the country. By 1940, he had already taught at over 200 universities, colleges and institutions. From these visits sparked a nationwide interest in folk dancing.

He founded the now folklore magazine VILTIS, in Fairhope, Alabama. It first appeared as a service letter to the men in uniform — mimeographed with occasional printed forms; from this letter evolved VILTIS in its current magazine form, regularly printed since 1944.

Among certificates and appreciations presented to him are: from the American Legion (Don Varnas) for his work with the USO groups; by Western Illinois University, Makomb, Illinois, for "promoting international understanding through the media of folk dancing"; a certificate of recognition during the 20th Kolo Festival anniversary, held in San Francisco, 1971, for "contributions to the cultural enrichment of America"; Houston, Tex., March 26, 1972 — he was honored as Man of the Year, 1972, by the American Association of Physical Education, Health and Recreation.

Kryžių kalnas Jurgaičiuose, šiaulių apskrityje, nepriklausomos Lietuvos metais.

Foto V. Augustinas

Mount of Crosses, district Šiauliai, Lithuania. The crosses were erected in the 19th century to commemorate the massacred Lithuanians after their revolt against tsarist Russians, 1861-1863. Since then the tradition was kept up and additions were erected — even after the Soviet occupation of 1940-1941 — the crosses were altogether destroyed after the Russians re-invaded Lithuania during the WW II.

Lietuvos tikinčiųjų skundas:

Gana priespaudos ir persekiojimo!

Apie anapus geležinės uždangos “tylinčią bažnyčią”, apie “kenčiančią bažnyčią” daug rašyta ne tik svetimojoje, bet ir mūsų spaudoje. Italijoje ir kitur rengtos “Persekiojamos bažnyčios” parodos, rodančios, kiek bažnyčių uždaryta, kiek kunigų ištremta, kaip komunistai elgiasi su tikinčiais. Kankiniai, kenčiantieji, pagal bažnyčios tradiciją, lyg ir turėjo liudyti apie ateizmo kovą prieš Dievą, apie amžinosios Tiesos nusilenkimą smurtui, apie Šviesą slopinamą tamsos, apie Meilę prislėgtą neapykantos, apie Gyvenimą valdomą smurto. Bet kas paskutiniuosius dienis pasigirdo iš anapus sienos, — teisiųjų kunigų gynimosi kalbos, ištremtųjų Sibiran protestai ir, pagaliau, 17 tūkstančių Lietuvos tikinčiųjų pasirašyta peticija dėl Bažnyčios persekiojimo Lietuvoje, — viršija visa, ko galima buvo tikėtis iš tautos, ketvirtį šimtmečio alinamos, dusinamos, varžomos išpažinti sa-

vo tikėjimą, pašiepiamos už religines tradicijas, baudžiamos už teikimą ir priėmimą sakramentų...

“Lietuviai priešinas rusams” — žinią atspaudė Chicago Sun-Times dienraštis kovo 29 d., plačiai nusakydamas apie pačią peticiją ir išdėstydamas ankstesnius tikinčiųjų bandymus pasiekti Kremliaus ausį. Pernai rudenį įteikta peticija Brežnevui su 5 tūkstančiais parašų nieko nepadėjusi. Šiais metais parengtoji peticija, kad nedingtų be žinios, pirma parodyta Maskvoje užsienio spaudos korespondentams, o paskui išsiųsta į New Yorką įteikti JT gen. sekretoriui, kad šis ją perduotų Brežnevui.

Chicagos “Tribune” dienraštis kovo 28 d. įdėjo straipsnį, užvardintą “17,000 lietuvių katalikų protestuoja prieš Kremliaus religinį persekiojimą”. Peticija susidedanti iš 123 la-

Nukelta į sekantį psl.

CLOUDY

Chance of rain Tuesday. High near 40. Details on Page 68.

CHICAGO Sun-Times

★★★★
FINAL

92 Pages—10 Cents

Vol. 25, No. 48 © 1972 by Field Enterprises Inc.

Tuesday, March 28, 1972

LITHUANIANS RIP RUSSIANS

By Murray Seeger

Special from the Los Angeles Times

MOSCOW — Lithuanian Catholics have sent their newest and largest complaint of religious persecution in the Soviet Union to Kurt Waldheim, secretary-general of the United Nations.

An inch-thick stack of petitions, bearing more than 17,000 signatures, was sent to the UN last month after Soviet officials in Moscow ignored earlier protests, according to dis-

sident Russian sources who made copies of the papers available to Western newsmen Monday.

Lithuania, a small country on the Baltic Sea annexed by the Soviet Union in 1940, is noted as an area where traditional religious beliefs persist despite harassment by the government and Communist Party. The letter to the UN is the boldest of a series of complaints the religious dissidents have made in the last six months.

Although the Soviet constitution guarantees freedom of religion, the Lithuanian Catholics and other religious groups have complained of official interference in church life. The dissidents told Waldheim that three previous petitions with a total of 5,000 signatures were sent last fall to Communist Party Secretary Leonid I. Brezhnev, but the police prevented the mass collection of signatures.

"Such action by the authorities prompted the conviction that the present memorandum,

signed by 17,000 believers, will not attain its aim if it is sent by the same means as previous collective declarations," the letter said.

The Catholics have taken their complaints to the UN, the letter went on, because "believers in our ex-republic cannot enjoy the rights set out in Article 18 of the Universal Declaration of Human Rights."

The UN declaration, which the Soviet Union

Atkelta iš 3 puslapio

pų ir turi 17,054 parašus. Tas lietuvių protestas esąs pats didžiausias, koks yra žinomas pasauly. Peticijoje rašoma apie du Lietuvos vyskopus (Julijoną Steponavičių ir Vincentą Sladkevičių), kurie be teismo ištremti, nors "jie nenusižengė jokiems įstatymams". Ten pat rašoma apie du kunigus (J. Zdebskį ir P. Bubnį), kurie nuteisti vienerius metus kalėti už tai, kad ruošė vaikus pirmajai komunijai...

Chicago Sun-Times korespondentas savo rašinio gale dar sako, kad nors nuo Stalino panaikintos Lietuvos nepriklausomybės praėjo daugiau negu 30 metų, tautinis jausmas yra labai stiprus.

"New York Times" kovo 28 d. įdėjo AP (Associated Press) agentūros žinią, užvardindami per keturias skiltis: "17,000 lietuvių katalikų kaltina jų diskriminavimu". Tarp kitų skundo persekiojimo išvardinimų cituoja: "Mes galime nurodyti daugelį diskriminavimo atvejų, — tai mus skaudžiausiai palietė ir privertė nusivilti sovietų konstitucija ir įstatymais."

"The Boston Globe" įdėjo AP žinią antrašte: "Lietuviai, siekdami religinės laisvės, prašo J. Tautų pagalbos"

"The Washington Post" (taip pat kovo 28) paskelbė plačią informaciją apie skundą.

Kanadoj "The Toronto Star" (t. p. kovo 28 d.) pranešimą apie Lietuvos tikinčiųjų memorandumą išspausdino, užvardinę "Lithuanians Charge Soviet Bias."

Apie petiją, arba kaip kita spauda vadi-

na, memorandumą, Associated Press ir Reuterio spaudos agentūros plačiai paskleidė žinias ne tik JAV-se, bet ir kitur pasaulyje — gausiai rašė italų, vokiečių, anglų ir kt. spauda, komentavo radijo ir televizijos stotys.

Prancūzų dienraštis "Le Monde" kovo 29 d. numeryje išspausdino savo Maskvos korespondento straipsnį, pavadintą "Prieš antireliginę politiką" — Korespondentas nesitenkina memorandumo teksto perdavimu, jis kartu pakomentuoja jo turinį ir pats nupasakoja Lietuvos katalikų padėtį nuo 1939 metų. Jis cituoja memorandumo teksto vietas, kur sakoma, kad dabar "mūsų tautos tikintiesiems sąžinės laisvė yra panaikinta ir Bažnyčia persekiojama..." "Valdžia neleidžia jaunuoliams stoti į kunigų seminariją tiek, kiek nori, bet per metus tik 10, ir tai ne pagal vyskupo, bet pagal valdžios atranką. Religinis vaikų auklėjimas yra susiaurinamas ne tik dėl kunigų areštų, bet ir dėl priverstino ateizmo bolševikinėse mokyklose. Tikintieji netenka tarnybų dėl tikėjimo išpažinimo. Tikinčioji inteligentija bijo praktikuoti savo religijos viešai. Dar daugiau, valdžios atstovai draudžia restauruoti sudegusias bažnyčias [karo metu] net savo lėšomis. Bažnyčios ištikimieji vargiai gauna leidimą atlikti tikybinės apeigas namuose..."

Memorandumo gale skundžiamasi, kad komunistai Lietuvoje, spausdami ir persekidami katalikus, jėga skiepija ateizmą, ir dėl to didėja jaunimo nusikaltimai, alkoholizmas, skirys, abortai ir savižudybės...

Iškarpa "Chicago Sun-Times" dienraščio, kuris š. m. kovo 28 d. laidoje pirmajame puslapyje didžiule antrašte atspaudė žinią apie okupuotos Lietuvos tikinčiųjų 17 tūkstančių pasirašytą petiją, kuri, slapta išvežta į laisvąjį pasaulį, bus įteikta Jungtinių Tautų gen. sekretoriui Kurt Waldheimui.

Tai tik keletas spaudos atgarsių, skelbiančių Lietuvos tikinčiųjų skundą, beldžiantis į Kremliaus ir pasaulio sąžinę. Kremliaus sąžinė seniai apkurtas, ji 50 metų "negirdi" savo pavergtųjų, persekiojamųjų, žudomųjų balso. Ar ji išgirs dabar, daug pareis nuo to, kaip reaguos Jungtinės Tautos ir laisvasis pasaulis. Pasaulio spauda šaukiančiųjų balsą iškėlė, jis užėmė laikraščių pirmųjų puslapių pirmąsias vietas, nustūmus į šalį kitas, viena dienos sensacijas. Gal kai kam ir šis faktas pasirodė kaip "sensacija", bet mums tai yra realybės tragedija ir vilties herojika. Mūsų, laisvojo pasaulio lietuvių, reagavimas ir pagalba okupacijoje dvasiškai žudomiems broliams bus iš dalies ir mūsų tolimesnių dienų kovos ir egzistencijos įprasminimas. (r. n.)

Viena yra lietuviybė

Viena bendruomenė

Lietuvių Bendruomenė (po Vliko paskelbtos Lietuvių chartos ir po 1951 m. paskelbto LOKO akto) jau du dešimtmečius veikia, stengdamasi apimti visus lietuvius išeivius, ne organizacijas, ne grupes ar sąjūdžius, bet visus paskirus asmenis, nežiūrint, kokiai organizacijai jis priklausytų, kokiais ideologiniais įsitikinimais jis vadovautųsi, kokią politinę partiją remtų. Bet kai kas bendruomenės kritikų (ir dėl to tapusių jos priešais) vis dar to nesupranta (ar nenori suprasti). Vieniems ji „dipukų organizacija“, kitiems — frontininkų, dar kitiems ji iš viso rakštis akyje ir kiekvienos kitos organizacijos konkurentė.

Ir vienas, ir antras, ir visi kiti „kaltinimai“ yra iššaukti gryno nesusipratimo ar nenoro suprasti tikrųjų bendruomenės tikslų, uždavinių ir iš to sekančios veiklos.

LB įstatų I skyrius taip nusako bendruomenės „tikslą ir uždavinius“:

„...vykdant Lietuvių chartą, telkti lietuvių tautos išeiviją

- a) tautinei prigimčiai išlaikyti,
- b) lietuvių kultūrai ugdyti bei reprezentuoti,
- c) kovoti dėl Lietuvos nepriklausomybės.

Tik labai stambiais faktais operuojant, žvelgdami į bendruomenės veiklos nueitą kelią, jos darbų balanse randame tokius imponantiškus renginius, kaip dainų šventės, tautinių šokių šventės, kultūros, literatūros

ir mokslo kongresai, lituanistinis švietimas, festivaliai ir „lietuvių dienos“, įvairių sričių konferencijos ir kt. Vieni įvykiai buvo daugiau „demonstracinio“ pobūdžio, kiti studijiniai, tretį veiklos ir metodų ieškojimo bei tyrinėjimo, — visa tai rodo bendruomenės gyvybę ir potencialą, prasmę ir apimtį.

LB VI tarybai renkantis šio mėnesio gale suvažiavimam, kur bus svarstomi ir priimti naujai pataisyti įstatai, norisi ne tik tarybos nariams, darbams ir svarstymams besirengiantiems, bet ir lietuviškai bendruomenės paskiriems asmenims, su palankiu ar kritišku žvilgsniu juos palydintiems bei rezultatų laukiantiems, palinkėti pakantos, geros valos ir sėkmės.

Atsiminkime, kad, nežiūrint įvairuojančių nuomonių dėl to ar dėl kito kelio ar metodo, prel. M. Krupavičiaus žodžiais tariant, — „Viena yra lietuviybė, viena yra lietuvių tautinė bendruomenė“.

Mūsų pareigas bendruomenės atžvilgiu gerai yra nusakęs St. Barzdukas, dabartinis Pasaulio Lietuvių Bendruomenės pirmininkas, vienoje spaudos konferencijoje, parafrazuodamas JAV prezidentą: „Į Lietuvių Bendruomenę tenka žvelgti platesniu žvilgsniu ir žiūrėti ne ką LB [mums] duoda, bet ką kiekvienas lietuvis turi bendruomenei duoti“. (b. b.)

Foto nuotraukoje — dabartinė JAV-bių Lietuvių Bendruomenės centro valdyba (visi jos nariai) po posėdžio Philadelphijoje kovo 26 d.

Iš kairės — sėdi: Anatolijos Kairys (Kultūros Fondo pirm. iš Chicago), Snieguolė Jurskytė, Vytautas Volertas, vald. pirmininkas, Aušra Zerr-Matulaitytė, Jonas Kavaliūnas (švietimo vald. pirm. iš Chicago); stovi — Petras Mitailas, Algimantas Gečys, Antanas Navasitis, Vytautas Maciūnas, Aleksas Vaškelis, Vincentas Grudzys, Juozas Gaila.

Foto K. Čikoto

Jeį praėjusiais metais JAV LB veiklą daugiau jautėme išėjimuose į tam tikra prasme politinę sritį (Lietuvos laisvės reikalų pristatymas amerikiečių spaudoje, Simo Kudirkos ir k. klausimai), tai šie metai jaučiamai skiriami pačios JAV LB organizaciniam stiprinimui ir jos darbų ryškesniam nubrėžimui; tų tikslų siekiant ateinančioje JAV LB VI tarybos sesijoje, balandžio 28-9-30 dienomis Chicagoje, vienu svarbiausių darbų yra LB įstatų gyvenamam metui pritaikymas.

Members of the present central executive board of the Lithuanian Community of the USA. The photo was taken after their plenary meeting in Philadelphia, Pa. on March 26th.

KAIP VALSTYBĖS DEPARTAMENTAS

AIŠKINA APSISPRENDIMO TEISĘ

ALT pirmininkas dr. Kazys Bobelis ir vicep. dr. Kazys Šidlauskas buvo nuvykę į Washingtoną dalyvauti Vasario 16 d. minėjime JAV Senate ir Atstovų Rūmuose.

Šia proga ALT atstovai aplankė Valstybės Departamento Rytų Europos skyriaus vicedirektorių p. Doyle Martin, su kuriuo turėjo visą valandą užtrukusį pokalbį.

Po to, kai p. Martin kalbėjo lietuviams Philadelphijoje, jo kalbos pasėkoje lietuvių spaudoj pasirodė aiškinimų, kad JAV Baltijos tautoms pripažįstama laisvo apsisprendimo teisė (self-determination) nebūtinai reiškianti teisę į nepriklausomybę. P. Martin buvo paklaustas, kodėl Valstybės departamentas kalba apie tautos apsisprendimą, o ne apie lietuvių tautos suvereninių teisių vykdymo atstatymą, kuris buvo sovietų agresijos sutrukdytas. Mes laikome, kad lietuvių tauta 1918 m. vasario 16 d. aktu, kurį patvirtino Lietuvos Steigiamasis seimas, visiems laikams yra apsisprendus būti laisva ir joks naujas tautos apsisprendimas nereikalingas.

P. Martin paaiškino, kad Valstybės departamentas vartoja šį tautos apsisprendimo terminą, turint galvoj galimą Europoj kitokią, negu griežtai atskirų suvereninių valstybių santvarką, po to, kai Baltijos tautoms bus lemta atgauti laisvę. Galimas dalykas, kad bus sukurtos Europos Jungtinės Valstybės, į kurias įsijungs ir Baltijos valstybės, arba bus sukurtos Jungtinės Baltijos Valstybės. Tuomet Baltijos tautų suverenitetas liktų apribotas, todėl JAV nori vartoti pačią plačiausią sąvoką, kuri neapribotų lietuvių tautai apsipręsti ir kitaip, negu už pilną neapribotą suverenitetą. Nežiūrint to, p. Martin sutiko, kad tik pilną savo suvereninių teisių vykdymą atgavus tauta gali nuspręsti, kad jos suverenumas būtų apribotas.

Toliau pokalby buvo paliestas jau anksčiau keltas Baltijos kraštų diplomatinių ir konsularinių atstovybių išlikimo klausimas, kuris buvo paliktas svarstyti Valstybės departamento teisiškai ekspertams. Šiame sąryšy p. Martin palietė mūsų anksčiau keltą dvigubos — JAV ir Lietuvos — pilietybės klausimą, kurią galimybę buvo pripažinusios paskutiniosios Lietuvos konstitucijos. Kiek šis klausimas liečia tarptautinius santykius, p. Martin pareiškė, kad JAV pilietis negali būti laikomas turįs ir kurio nors kito krašto pilietybę.

Jei eitų klausimas apie pripažinimą kokios nors egzilinės vyriausybės arba kokio kito organo atstovauti pavergtai tautai, tai pirmoj eilėj reiktų nustatyti, ar JAV piliečiai nelemia ir nederiguoja tokio organo veiklos.

Pokalbio eigoje buvo paminėtas faktas, kad estai esą Švedijoje formuoja Estijos egzilinę vyriausybę, kuriai sieksią JAV pripažinimo. P. Martin pasakė, kad šiuo atveju reikią aiškinti tos vyriausybės sudėtį ir jos teisinį pagrindą.

ALT atstovams paliekant p. Martin kabinetą, jo prieangy jau laukė priėmimo Estijos generalinis konsulas New Yorke, einąs Estijos atstovo pareigas prie JAV vyriausybės, p. Jackson.

(ALT informacija)

POETAİ, KURIE VAIKŠTO ATŽAGARI

“Mylėk, lietuvi, tą brangią žemę...”

Kas gi tokiais žodžiais ragino mus? Žinoma, kad didysis Maironis. Ir ragino jis tada, kai ne dažnas lietuvis dar su pasididžiavimu žiūrėjo į save, kad jis toks yra. Kalbėjo tas lietuvis savo kalba, meldėsi daugiausia savo kalba, o jei valsčiuje, kai nuneši žemės mokesčius, ne visur lietuviškai susikalbėsi, tai ką gi padarysi! Savo žemę, savo tėvynę lietuvis, žinoma, mylėjo ir taip, o kaip gi be jos?

Bet Maironiui ne vien tai rūpėjo, kad lietuvis mylėtų smėlį, molį ar juodžemį. Bent pirmiausia jam rūpėjo ne tai, o sąmoninga lietuvių tauta, kuri iškilo į valstybę...

...Kai Maironis ragino ar šaukė mylėti savo brangią žemę, tai jo toks kreipimasis buvo natūralus. Žmonės giliai nagais įsikabinę laikosi savo tėvynės ir jos žemės, ir mums čia šiuo tarpu nėra ko pradėti įrodinėti, kodėl taip yra. Čia tu gimei, čia tu augai, čia tau viskas sava, čia tu viską darai, kad dar gražiau, šviesiau būtų. Dėl to ir tasai lietuvis, kuris dar nemokėjo didžiuotis savo tauta ir didžiuoju jos kūrybingumu, su pykčiu, tur būt, būtų pasmerkęs didįjį poetą, jei jis būtų raginęs nemylėti tos žemės, kurioje nuo amžių tėvai gyveno. Toks šaukimas būtų pasirodęs erzinausiai nenatūralus.

Taigi, nei Maironis, nei kiti poetai nevaikščiojo atžagari... O kaip su tais poetais, kurie stengiasi atžagari paeiti? Su jais yra šiek tiek bėdos ir bus.

Štai jau mes beveik visi pripažįstame, kad Lietuvos poezija kasmet vis auga, vis stiprėja ir vis švarėja. Dingsta iš jos propagandiniai šūkliai, ir jos stiprumas džiugina. Deja, tarpais ima joje ir kažkas užkliūva, nuskamba ne tuo balsu, kuriuo poezija turėtų skambėti.

Va, skaitome Antano Drilingos naujausią poezijos knygą “Monologų knygą”. Gražiai išleista, gražiai iliustruota, gražiai parašyta. Bet jau pačiame pirmajame eilėraštyje “Lietuva” mūsų tėvynė,” be kita ko, skundžiasi šitaip:

“Vieni mane prakeikė ir pabėgo

Už jūrų marių — ir išnyko nebūty”.

Tos eilutės, aišku, taikomos mums, pabėgėliams. Mes nykstame, tai šventa ir tikra tiesa. Bet kuris iš mūsų esame prakeikę Lietuvą? Aš pats nesu prakeikęs. Pabėgau — taip, prakeikiau — ne.

Gyvendamas svetur, nesu sutikęs nė vieno tokio lietuvi, kuris būtų prakeikęs Lietuvą! Tas prakeikimas Drilingos poezijoje yra tokia biauuri nesąmonė, kokios reta paieškoti. Jei paleistume fantazijos vadžias ir pradėtume galvoti, kad anais senais Maironio laikais kokį šiaudadūšį poetą pasamdė sulenkėję dvarininkai ir tas pradėjo eiliuoti: nemylėk, lietuvi, šitos žemės... — tai jau būtų panašu į Drilingos poetinį teigimą. (B. Vaietiekus, “Europos Lietuvis”, 1971, spalio 26 d.)

TAM SPORTAS, TAM — POLITIKA,

O K AM KULTŪRA?

“Kas amerikiečiams ar kanadiečiams sportas, tas lietuviui — politika. Jei amerikiečiai pradeda skaityti laikraštį nuo sporto ir komikų, tai lietuviai, bent vyresnioji karta, nuo politikos. Jaunesnieji, tiesa, mažiau domisi politika, tačiau rinkiminės kovos ir balsavimo metu ir jie pasuka galvas politikos link. Lietuviškoji politika, kiek ji reiškiasi partinėmis grupėmis, jiems neaktuali, nepagaunanti. Vyresniesiems ji yra karšta sritis, nes čia liečiama Lietuvos ateitis,

kuri yra jų širdies dalis. Ar ji reiškiasi partinėm, ar kitokiom formom, visuomet randa didesnį ar mažesnį atgarsį jų širdyse, nors su ilgėjančiais metais ir jų politinis entuziazmas blėsta. Kad jis visai išblėstų vyresniojo karto, nėra pavojaus, nes Lietuvos laisvė jai yra tas deimantas, kuris ir laiko dulkių sluogsnuose žėri. O lietuviškoji išeivijos politika šiuo metu tuo deimantu daugiausia ir remiasi. Ideologiniai skirtumai, kadaise buvę gana aštrūs, gero-kai apdilo, neteko ašmenų. Tai palengvino bendrą kalbą ir bendrą darbą. Seniau vyravęs partinis tonas pasikeitė, užleisdamas vietą ramesniam ir platesniam...” Taip rašo “Tėviškės žiburiai” savo vedamajame (Nr. 14, 1972 bal. 6) Kažin, o kad taip ir vyresnieji, ir jaunesnieji daugiau pasuktų į kultūros reikalus? Gal čia abi kartos rastų bendrą kalbą ir bendrą darbą?

“VELNIO TARNAI”

Estų biuletenis, leidžiamas Švedijoje, rašo:

— 1971 metų rudenį suėjo 350 metų nuo to laiko, kai švedų karaliaus Gustavo II Adolfo armija užėmė Rygą (1621), moderniosios Latvijos sostinę. Istorikai laiko šią datą svarbiu įvykiu, įtvirtinančiu švedų dominavimą Baltijos erdvėje.

Patys švedai ypatingo dėmesio šiai sukakčiai neparodė, o tuo pasirūpino sovietų ambasada Stokholme, įtraukdama emigravusius švedijon latvius. Ambasada praėjusių metų rugsėjo 3 d. pademonstravo “istorinį” filmą, susuktą Latvijoje, pavadintą “Velnio tarnai”. Filmą rodo Rygos kritimą ir pajuokia švedus.

Filmo didvyriai — “velnio tarnai” — yra trys vyrukai iš Rygos apylinkių. Jų gudrybės ir mokėjimas valdyti karda atneša daug žalos Rygon įsibrovusiems švedams, kurių kariai bei vadas, generolas Svensonas, paverčiami Rygos gyventojų pajuokos objektu. Pavyzdžiui, “velnio tarnai” pasigavę grupę švedų kareivių, besimaudančių upėje, prievarta nusivaro juos plikus į Rygą.

Šis filmas dar paskanintas “pipirais”, parodant visokių modernesnių prašmatnybių, įpinant net ir strip-tease scenų. Pastaraisiais triukais latvei merginai pavyksta išgelbėti narsiuosius latvių vyrus nuo kartuvių.

Tie 70 - 80 latvių, kuriems šis filmas teko matyti, išsėdėdavo, kad juos pakvietė į vaidinimą, pajuokiantį kraštą, juos priglaudusi, ir dar sekmadienį, 12 val. pamaldų metu. Beje, filme yra scena, kurioje “velnio tarnai” sukelia kautynes kards bažnyčioje pamaldų metu.

—Kiek mums žinoma, — baigia biuletenis, — apie 500 latvių raštų buvo kviečiami šio filmo pažiūrėti; tiek asmenų, kiek rado Stokholmo telefonų knygoje latviškomis pavardėmis.

LIETUVOJE PRIEVARTAUJA DVASININKUS

Dvasininkai viešajame gyvenime valdžios paprastai ignoruojami. Jie pasitelkiami tikslai sovietinei propagandai vykdyti. Ketvirtoji “taikos šalininkų” konferencijoje š. m. kovo pradžioj Vilniuje privalėjo dalyvauti vyskupai, valdytojai ir keli kunigai. Pirmoje eilėje sėdėjo vysk. J. Pletkus, vysk. J. Labukas, mons. Č. Krivaitis, mons. P. Bakšys, kun. dr. V. Butkus, Kauno kunigų seminarijos rektorius. Pastarajam buvo liepta pasakyti kalbą apie sovietinę “taikos” politiką. Konferencijos pabaigoje pirm. J. Baltušis įteikė garbės raštus “taikos” šalininkams, kurių tarpe buvo mons. Č. Krivaitis ir kun. dr. V. Butkus. Dalyvavusių dvasininkų nuotrauka išspausdinta komunistinėje spaudoje. Tai pasityčiojimas iš vyskupų. Jie verčiami dalyvauti kompartijos politikoj, kuriai rūpi išlaikyti tautų priespaudą, pridengtą rusiškąjį imperializmą. Oficialiai skelbiama, kad religinė Bendrija atskirta nuo valstybės, o praktikoje jos vadovai padaromi kompartijos įrankiais.” (“T. Žiburiai”, Nr. 14, 1972).

ŽYMAUSIAS ETNINIŲ ŠOKIŲ PUOSELĖTOJAS JAV – VYTAUTAS F. BELIAJUS

JAV Kūno Kultūros draugijos Houston (Tex.) surengtose išskilmėse Mrs. Mary Bee Jensen iš Brigham Young Universiteto Vytautą Beliajų pristatė kaip Misterį Folk Dance ir Heritage 1972 metų žymens laimėtoją.

Savo gerai paruoštame referate prelegentė apžvelgė Beliajus gyvenimo ir veiklos kelią, nevengdama net aštresnių žodžių patiems amerikiečiams, kurie, tik paskutiniųjų įvykių pamokyti, ėmė daugiau dėmesio kreipti į etninių grupių kultūrinių vertybių įnašą į Amerikos lobyną. Mrs. Mary B. Jensen žodžiais, jubiliasas sugebėjęs tęsti savo jaunystės pažadą: „aš parodysiu tiems nemokšoms kitataučiams, kas yra Lietuva!“ Ir parodė.

1923 m. atvykęs Amerikon keturiolikmetis patyrė visus ateiviams tenkančius sunkumus. Net daugiau, nes jis buvo užsibrėžęs aiškius meninius siekimus ir tvirtas pažiūras į mokslą, savo tautybę.

Dar Lietuvoje J. Balčikonio išversta Jule Verno knyga „Kelionė aplink pasaulį per 80 dienų“ jį sudominusi įvairiomis tautomis bei jų papročiais, skirtingais nuo jam žinomų lietuviškų, lenkiškų, žydiškų, rusiškų ar vokiškų papročių. JAV-se

jis suartėjo su arabais, italais, indais, pramoko jų šokių ir pažino jų kultūrą.

Nuo 1930 metų jis aktyviai per teikia savo plačią meninę patirtį — organizuoja šokių klubus Chicagoje; po to pradeda keliauti po Ameriką, mokydamas šokius universitetuose ir mokslo įstaigose, kurių apanko virš 200. Dalyvauja įvairiuose meniniuose parengimuose tiek miestų atviruose parkuose, tiek ir Metropoliteno Operos uždarose scenoje.

Vytautas Beliajus buvo originalus liaudies šokių populiarinimo pradininkas. Jo dėka daug amerikiečių pirmą kartą pamatė ne tik lietuvių liaudies šokius, bet ir indų baletą.

Tačiau liaudies šokių plitimą kiek sulėtino tuo pat metu beplintas džazas.

Prieš ir per II-ąjį Pasaulinį karą V. Beliajus ėmėsi ir literatūrinio darbo: pagrindinis jo įsteigtasis žurnalas „Viltis“ (lietuvišku vardu, bet prirašomas angliškai — Red.) nuo 1944 m. jau eina reguliariai šiandieninio formato. V. Beliajus leido ir

kitų spaudinių, plokštelių, vertimų iš lietuvių k. („Dance and be Merry“, Volumes 1 and 2, 1940 and 1941; Lithuanian Folk Dances, 1951; „The Evening Song“, the first book of Lithuanian folk legends...). Jo veikla minima leidiniuose: Lithuanian Encyclopedia, Best Known Lithuanians in the United States, History of the Lithuanians in Chicago ir kt.

„Didelė vertybė yra ir jo žurnalo „Vilties“ 30 metų komplektas, kurį aš turiu surinkusi“, — kalbėjo prelegentė Mary Bee Jensen. „Per jo žurnalo skyrių „Mūsų draugų tarpe“ („Among Our Friends“) ir per jo intensyvias asmeniškąsias keliones jis susilaukė draugų visuose pasaulio kraštuose. Pernai nustebome su radę jo gerbėjų ir „Vilties“ skaitytojų Izraelyje“.

Beliajaus bendradarbiai ir sekėjai amerikiečiai jo veiklą skleidė ir skleidžia ir už Amerikos ribų tarp tautinių festivalių ir kitomis progomis. Pati prelegentė Brigham Young universiteto laikais išmokusi „Žiogelį“ šokti, vėliau keliavo su liaudies šokių koncertais į Daniją ir kitas šalis.

„Ką Vyts pradėjo, mes tęsiame. Mes tikime, kad atlikome vertingą darbą ir pateisinome jo pasitikėjimą mumis Amerikos ambasadoriškoje misijoje,“ — baigė savo žodį Mrs. Mary Bee Jensen.

Papildant prelegentės mintis, tekstą pridėti, kad V. F. Beliajus vadovavo lietuvių liaudies šokių grupei „Ateitis“, kai ji pirmoji pasirodė užsieninėje išvykoje, Toronto festivalyje, įvykusiame 1947 m. birželio 8 — 15 d. Tais pat metais jis suorganizavo pirmąją Izraelio šokėjų grupę St. Louis mieste.

Daugelis jo suorganizuotų amerikiečių šokių grupių savo programoje turėjo po keletą lietuvių liaudies šokių. Ir jo dabartinė „Vilties“ šokėjų grupė Denveryje, kurioje yra septyni lietuviai, moka daugiau negu septyniolika lietuviškų šokių, o „Vilties“ 30 metų sukakties minėjime suvaidino lietuviškų viestuvių senovės papročiais papuoštas scenas ir Pakumprio (Beliajaus gimtojo kaimo, rugiapiūtės papročių inscenizaciją.

Iš V. B. neseniai gautų žymenų dar paminėtina vienas iš Western Illinois universiteto, o antrasis, diplomatas, ir bronzos medalis, gauti 20-tajame KOLO festivalyje San Francisko.

Po kelionės iš Denverio į San Franciską V. Beliajus sako: „Manau, kad jau laikas ir pailsėti... Tik

Vytautas Beliajus dėkoja Dievui išraiškos šoku „Tėve mūsų“ už suteiktą galimybę sulaukti ir atšvęsti „Vilties“ 30 metų sukaktį.

V. Beliajus expresses his gratitude to God by dancing „Our Father“ for having enabled him to attain and celebrate the 30th anniversary of „Viltis“.

Sukaktis atšvęsta Denveryje kovo 18 d. (Ten Beliajus gyvena). Daug svečių atvyko iš įvairių, net tolimų valstijų (iš Michigano 60 asm. ekskursija bus). Salė buvo išpuošta lietuviškom spalvomis, Lietuvos vėliava, stalai papuošti rūtom; suvaidinta lietuviškų vestuvių ir kt. papročių scenos, šokta lietuviški šokiai, dainuota liet. dainos.

dar kokią šimtinę kelionių reikėtų atlikti.“

Daug sėkmės, Vytautai! Gerai, kad nenustojai vilties pusiaukelyje: Amerika šiandieną etniškai gyva; tarp kitų, ir lietuviškieji liaudies šokiai žavi margaspalvį kraštą. (r.)

(Daugiau žiūr. šio nr. 18 psl. — angliškas ištraukas iš V. Beliajaus autobiografijos.

Vytautas Beliajus apdovanojamas už tautinių šokių mokymą ir propagavimą JAV-se per daugelį metų. Prie svečių stalo sėdėjo įžymių svečių iš įvairių vietų: čia matome Dr. Leona Holbrook, kuri reprezentavo Brigham Young University, Provo, Utah; Dr. Olga Kulbitsky — Hunter College, New York (kurį taip pat atstovavo „Folkraft“); Dr. Louise Turner, Auburn University, Alabama (Alabama 1942 m. įkurta žurnalas „Viltis“); Mary Bee Jensen, BYU, nuo American Association of Health, Physical Education and Recreation (Kūno Kultūros Dr-ja Amerikoje). Ir daug kitų svečių. Iš lietuvių org-jų dalyvavo dr. J. Stukas, atstovavęs Vyčiams.

Išskilmėje dalyvavę 900 delegatų iš visos Amerikos kūno kultūros skyrių universitetuose. Sekmadienis, kovo 26 buvo tikra Beliajaus diena: vaišės, pagerbimas, apdovanojimai. B. atžymėtas kaip „The Honoree Man of the Year 1972. For introducing recreational folk dancing on the University level“.

Vytautas Beliajus, selected the Honoree Man of the Year 1972 by the American Association of Physical Education, Health and Recreation, at Houston, Tex., March 26. Foto Saulius Pliuskonis

J. TININIO VERTIMAI

ANABASIS

(Fragmentas)

Saint John Perse

A! Visokių rūšių žmonės su savo užsiėmimais ir papročiais: vabzdžių ir vandens vaisių valgytojai; tepalų ir tortų nešiotojai; žemės dirbėjas ir arklių turėtojas; toks, kuris gydydamas bado adatomis ir sūdo druska; mokesčių rinkėjas, kalvis; tokie, kurie parduvinėja cukrų, cinamonus, balto metalo puodukus gėrimui ir lempas, darytas iš rago; toks, kuris padaro drabužį iš odos, sandales iš medžio ir alyvos išvaizdos sagas; toks, kuris duoda žemei formas, ir žmogus be amato: žmogus su sakalu, žmogus su fleita, žmogus su bitėmis; žmogus, kuris džiaugiasi savo balso tembru, toks, kuris užsiima žalio akmens stebėjimu; kuris savo malonumui susikuria iš plaušų ugnį ant savo stogo; žmogus, kuris pasidaro žemėje kvepiančių lapų guolį; kuris jame atsigula ir ilsisi; toks, kuris išgalvoja trykštančių vandenų baseinams žalios keramikos braižinius; toks, kuris yra buvęs kelionėse ir vėl svajoja keliauti; toks, kuris yra gyvenęs didelių liūčių šalyje; toks, kuris žaidžia kauliukais ir taurelėmis, arba toks, kuris išdėsto žemėje skaičiavimo lentutes; toks, kuris turi savo nuomonę dėl arbūzo vartojimo; toks, kuris velka savo pėdomis negyvą erelį kaip žabų naštą (o plunksna strėlės viršūnei yra duota, bet neparduota); toks, kuris surenka žiedadulkes į medinį laivą (o mano džiaugsmas, sako jis, kyla iš šitos geltonos spalvos); toks, kuris valgo sklandžius, palmių amarą ir avietes; toks, kuris mėgsta estragono skonį; toks, kuris svajoja apie žalią pipirą arba dar toks, kuris čiulpia fosilinę gumą; kuris nešioja prie ausies kriauklę, ir toks, kuris užuodžia genijaus kvapną šviežioose akmenio įskilimuose; toks, kuris mąsto apie moters kūną, aistringasis žmogus; toks, kuris mato savo sielą atsispindint kardo ašmenyse; žmogus, susipažinęs su mokslais, su onomastika; žmogus, apie kurį gerai galvojama susirinkimuose; toks, kuris duoda vardus fontanams; toks, kuris dovanai suteikia išminčiams sėdimų dažytų vietų po medžiais ir kryžkelėse išstato didelių bronzos ašokių troškuliui numarinti; dar geriau toks, kuris nieko nedaro; toks ir kitoks žmogus su savo papročiais; ir dar daug kitų: putpelių rinkėjai tereno susiraukšlėjimuose, tokie, kurie surenka krūmuose kiaušinius su žaliais taškais, tokie, kurie nulipa nuo arklio pasiimti daiktų, agatų, šviesiai mėlyno akmenio, kuriuos jie tašo prie miesto vartų (paversdami dėžutėmis, tabokinėmis, sago mis arba kamuoliais, kuriuos ritinės paralitikų rankos); tokie, kurie švilpaujami dažo dėžes po atviru dangumi; žmogus su dramblio kaulo lazda, žmogus su kėde iš indiškos nendrės, atsiskyrėlis su mergaitės rankomis, ir atleistas kareivis, kuris prie slenkščio įbedė savo durklą prišti beždžionei...

PAGALVIS

V. Auburtin

Senelis dr. Dieteričis pamažu jau rengėsi mirti. Jis pakilo iš atraminės kėdės ir nuslinko prie savo knygų spintos. Ten stovėjo viena prie kitos sustatytos knygos, kurias jis buvo mėgęs ir naudojęs savo gyvenime: baltais kiaulės odos viršeliais romėnų raštai, apimę senuosius Mantuos piemenėlių žaidimus, kitados jo surinktus; Homeras; tarp jų žodynai, nuo skaitymo apsitrynę Reklamo bibliotekos leidiniai, kelionių vadovai; žodžiu, visas gyvenimas, kaip jis yra gyvenimas: šiandien vienaip, rytoj kitaip, be sistemos. Senelis dr. Dieteričis dar kartą tylėdamas peržiūrėjo šias knygas ir atsiduso. Paskui jis pasišaukė savo šeimininkę Mariją. Jai atėjus, jis išėmė iš spintos knygą ir jai parodė. Tai buvo graikų poeto Homero "Odisėja", išleista mokykliniu leidiniu.

— Mieloji Marija, — tarė senelis dr. Dieteričis, — kai už trijų dienų jau būsiu miręs, tada jūs turite atlikti vieną patarnavimą. Jūs padėsite šią knygą man po galva ir taip drauge su ja į karstą. Manau, kad ilgą naktį ramiai išmiegosiu, turėdamas šią knygą pagalvio vietoje. Duokite man ranką ir neužmirškite to padaryti.

Šeimininkė padavė jam ranką ir graudžiai pravirko. Ji sakė, kad apie mirimą negalį būti jokios kalbos, kad senasis Heydebringas tas, kuris gyvenęs antrame aukšte, buvęs daug nesveikesnis ir vis dėlto dar kartą išsikapstęs.

Praėjus trims dienoms, senelis dr. Dieteričis tikrai pasimirė. Ir kai jis buvo gražiai pašarvotas, šeimininkė Marija atsiminė pažadą. Ji nuėjo atsinešti knygos, be kurios jos ponas negalėtų ramiai ilsėtis. Tačiau ji apsiriko ir paėmė ne Odisėją, bet greta stovintį knygą — Brauchičo antros laidos Draudimo nuo nelaimingų atsitikimų įstatymą. Ji atsinešė ją ir pakišo po savo pono galva kaip pagalvį.

Draugai, susirinkę atsisveikinti su mirusiuoju, pastebėjo, kad jo galva ilsisi ant knygos, ir visi lenkėsi pažiūrėti, kas per knyga tai galėtų būti. Pamatę, kad tai Brauchičo antrosios laidos Draudimo nuo nelaimingų atsitikimų įstatymas, jie be galo stebėjosi ir užklausė šeimininkę dėl šios kvailystės. Tačiau ji smarkiai gynėsi ir šaukė, kad niekam neleidianti liesti knygos ir kad niekas negalįs jos pašalinti, nes josios ponas taip norėjęs, kad galėtų ramiai sau ilsėtis. Tada draugai dar labiau nustebo ir sutiko, kad tokie vieniši viengungiai galėję turėti labai keistų sumanymų ir minčių.

Ir taip senelis dr. Dieteričis buvo palaidotas ne su Odisėja, ant kurios norėjo ilsėtis ir sapnuoti apie amžiną jūros dainavimą, bet su Brauchičo antros laidos Draudimo nuo nelaimingų atsitikimų įstatymu.

Iš spausdinamos J. Tininio pomirtinės knygos.

M. ČAPKAUSKAS:

"KĄ PARAŠIAU, PARAŠIAU"

Ir katiną gali pakaustyti, bet jis neišspirs kaip arklys.

Jeigu tu nesipriešini kada junti, jog tave kažkas balnoja, — bus per vėlai priešintis, kai jau ant tavęs jos.

Jeigu žmogus dažnai nustemba, tai yra pirmas ženklas, kad jis niekam nėra pasiruošęs.

Kai grybai auga, jie auga greitai; brangūs jie yra tik dėl to, kad ilgai reikia laukti, kol jie pradeda augti.

"Ką parašiau, parašiau", pasakė Pontijus Pilotas tik dėl to, kad jis neturėjo trintuko.

Kokie kvaili tie moskitai! Jie skrenda į ugnį atsivėsinti.

Lengviau nupiešti ratą, negu surasti jo centrą.

Mes niekad dukart negyvenam, mes niekad ir to paties sapno dukart nesapnuojam.

Mikčius irgi puikiai meluoti gali, tiktai jam reikia daugiau laiko.

Šeima susidedanti iš šešių asmenų dažnai nieko nepadaro, bet ji visada padaro pavyzdinę pustuzinį.

Tavo gyvenime svarbiausia diena yra šiandien, nes tu jos iki šiol neturėjai ir niekada vėl nebeturėsi.

Vadinti purvą purvu yra vienas reikalas, nusikratyti nuo purvo — kitas.

Vedęs vyra gali sakyti, kad jis yra savo sielos kapitonas, bet jo kišenės kapitonas yra jo žmona.

Vienų nosys kumpas, kitų — riestos. Šis faktas rodo, kad ne visos nosys vienodai paklusnios Žemės traukimo dėsniai.

Šių aforizmų autorius M. Čapkauskas Lietuvoje ir Vokietijoje studijavo kalbas; nuo 1947 m. gyvena Montrealyje, Kanadoje, ir dirba laboratorijoje asistentu ir vertėju.

Jis yra sudaręs ir išleidęs didžiulį įvairių autorių aforizmų tomą "Aukso mintys". 1963 m. išleido originalių "minčių" rinkinį vardu "Ciniko patarėjas" ir 1965 (angliškai) "The Illegal Observations".

Taiklumas, aštrumas ir sąmojingumas — yra dažnos autoriaus plunksnos savybės.

Priestaringas kraitis

Minint Kristijono Donelaičio
250-ąsias gimimo metines

Parašytas 1964. I. 6

Pirmą kartą paskelbtas "Aidų" žurnale,
1968, Nr. 3.

Baigiasi penkmetis nuo rašytojo Vinco Mykolaičio-Putino mirties. Bet jo vardas spaudoje tebėra gyvas, gal dar gyvenis, negu jam gyvam esant. Keliami kontraversiniai jo kūrybos momentai, atrandamas vienas kitas rankraščiuose paliktas "neoficialus" eilėraštis, gi paskutiniu metu išėję du leidiniai — Putino laiškai seseriai ir "Rūsčios dienos" Chicagos Lit. Instituto perspaudintas vokiečių okupacijos metais slapta išspausdintas eilėraščių rinkinys), įneša naujos šviesos į priestaringumus, lydinčius didžiojo dainiaus kūrybą.

Kartais autoriai, kalbėdami apie kitus, pasako teiginius, kurie labiau tinka jiems patiems, negu apibūdinajam. Putino teigimas apie Donelaičio paliktą literatūros "priestaringą kraitį" didele dalimi tinka paties Putino kūrybai. Sukūręs mūsų poezijos simbolizmo viršūnes, komunistinėje santvarkoje turėjo nusileisti į komariškos realybės cinišką tikrovę; būdamas idealistinės pasaulėžiūros išpažinėjas, turėjo liaupsinti sovietinį socializmą; laisvai pasmerkęs bolševikinę okupaciją, turėjo prisipažinti nesusiorientavęs, klydęs; dar daugiau, turėjo paneigti viso savo gyvenimo kūrybą ir pasižadėti kurti tik tarybinius kūrinius, skirtus sovietinei liaudžiai... Pačiuptas už gerklės, turėjo pakaruokliškai tarti: "Aš esu dėkingas Partijai ir Vyriausybei..." (386 p., VIII t.). Už ką? Už tai, kad dvasiškai buvo išprievartautas.

Bachas (Mišios h-moll) ir "Didžiojo Spalio garbei";

Prometėjas ir "Didžiojo Spalio vaizdai";

Šokėjas ir Darbo Lietuvai ir eilė kitų — štai tie "priestaringumai", jokių būdu neišaiškinaami, nežinant poeto kūrybos sąlygų bei aplinkybių.

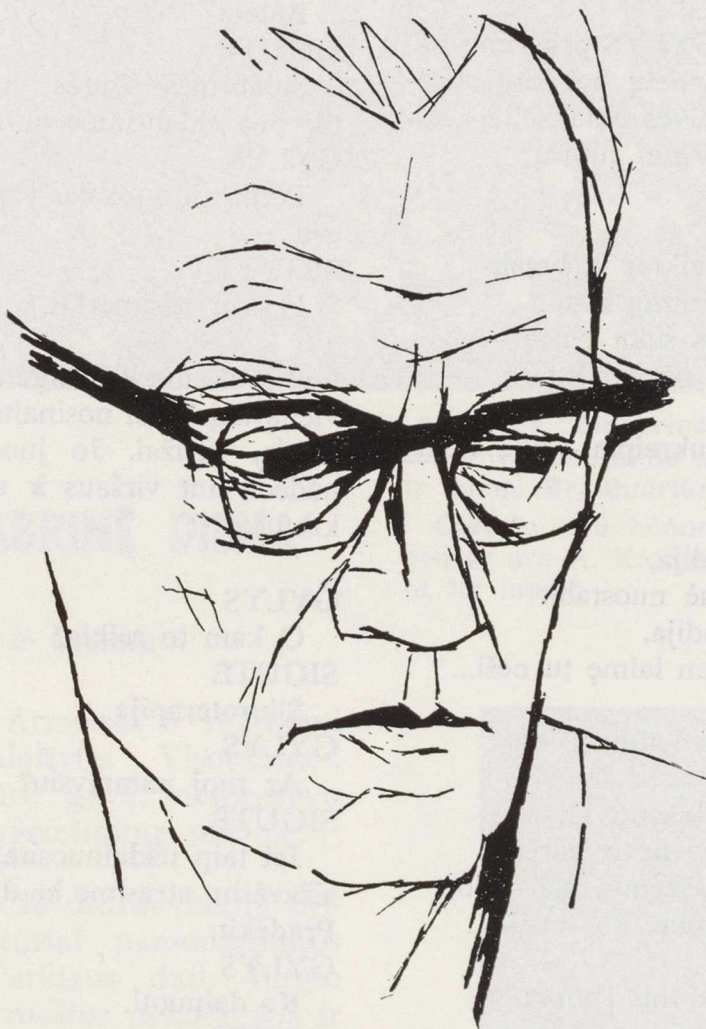
"Nenoriu išnykti" — tokiu vardu jis buvo ketinęs pavadinti vieną paskutiniųjų savo poezijos rinkinių (žiūr. Putino laiškus seseriai, neseniai išleistus Australijoje). Deja, rinkinys išėjo ne tik pakeistu vardu (Langas), bet ir be numatytos autoriaus žodžio, kuriame pasisakoma už kūrybinę laisvę. Nes paties poeto žodžiais tariant,

Nėr pasauly laimės didesnės
Kaip laisvė! (Parafrazės, V. Eroika)

Ir Damoklo kardui grasinant viršum galvos, poetas išdrįso ištarti:

Aš noriu laisvę šlovinti
Ir prievartą prakeikti.
Tegu prasmenga žemėje
Tironai ir vergai!

Tai daugelį drumzlių nuplaunantys žodžiai iš poeto palikto "didelio ir priestaringo kraičio".

VINCAS MYKOLAITIS-PUTINAS
1893 — 1967

Minėjome tave —
Ir garbinom ir šlovinom,
Didysai pavergto žmogaus poete;
Dainavęs mums pavasarį
Atkopiančios saulelės
Pabudintame sviete, —
Ir vasaros darbų sunkumą,
Kai prakaitas per nugarą srovėmis teška,—
Ir rudens gėrybių malonumą
Su svodbom ir čėsniais,
Kai yra kuo vėdarą pralinksmit, —
Bet ir žiemos narsų
Vėl grįžtantį žiaurumą
Su tralaluojančiais vilkais,
Su šiaurės pūgomis
Ir vandenį sukaustančiais ledais.

Tu tyčiojais iš ponų
Ir užjautei būrus,
Buvai teisingas,
Buvai jautrus.
Tačiau nesigailėjai smirdų,
Kurie lietuviškai kalbėti nenorėjo
Ir skiauturę dabinos
Pono —
Amtmono,
Skriaudėjo.

!!...
Ir štai du šimtmečiai praėjo.
Pasikeitė laikai.
Nebėr nei amtmono,
Nei Dikso,
Nebėr dosningo Krizo,—
Tik būrų žemėj smirdų
Dar daugiau priviso.
Paniekinę poeto tėviškę,
Tolminkiemį žemėlapy išbraukę,
Naujieji Diksai,
Prisikabinę kardą,
Su svetimais vardais
Į būrų tėviškę iš kažkur traukia.
Tačiau didysis Lietuvos poetas
Viltingais žodžiais guosdamas prabyla
Ir tiesia ranką iš Tolminkiemio griuvėsių:
"Juk ne pirmas karts, kaip mes gyvendami
vargstam".

Ir mes paguoskim jį:
— Darbuosimės, budėsime!
Ir saugosim tą nuostabią poemą,
Kurį kaip veržlų srautą ilgą žiemą
Ledai sukaustę laikė.
Ak, mylimas ir mielas Donelaiti,
Tu Lietuvai esi palikęs didelį
Ir priestaringą kraitį.

Sidabrinės šliurės

Ištrauka

iš muzikinio veikalo, suvaidinto

“Dainavos” ansamblio

25 metų sukakties minėjime

TREČIAS VEIKSMAS

Jovaro miegamasis, kuris daugiau panašus į darbo kambarį. Rąšomasis stalas, knygų spintelė, dvi kėdės, sofa be atamos vietoje lovos, kampe didelė rūbinė, kurioje galima pasislėpti. Ant sienos pora paveikslų bei įvairių papuošalų, dvejios durys.

POVILAS GYLYS prie senų batų, kaliošų, sandalų bei kitų sudėvėtų daiktų krūvos eina keliais ieškodamas sidabrinį šliurį.

GYLYS, solo.

Vien seni daiktai ir batai,
Vien prisiminimų ratai.
Senos dulkės šoka tvistą —
Kas praėjo, nebegrįžta...

Atsistoja ir nukreipia veidą aukšty.

Indija, o Indija,
Fakyrų žemė nuostabi.
Indija, o Indija,
Kam šiandien laimė tu neši...

Klaupia ir ieško toliau.

Štai sandalai, senos šliurės,
Tartum seno laivo burės.
Nei vandens žymių, nei vėjo,
Kur jos plaukė, kur nuėjo...

Atsistoja, rankomis į viršų.

Indija, o Indija...

Vėl klaupia ir ieško toliau.

Nėr jų šen, nėr jų ten —
Pažiūrėsiu dar kertėn...

Įeina SIGUTĖ.

SIGUTĖ

Ko taip ieškote, daktare?

GYLYS

Tu gerai žinai, ko ieškau.

SIGUTĖ

Kur nežinosi — aš pati to ieškau.
Ar norit, kad aš padėčiau?

GYLYS

Dviese tikrai surasime greičiau.

SIGUTĖ

Žinoma, eidami keliais...

GYLYS

Sigut, tu pastebėjai, kad mano jausmai tau nėra svetimi?

SIGUTĖ

Jei mano prisipažinimas padės

surasti tai, ko ieškote — pastebėjau, daktare.

GYLYS

Tu pastebėjai, kad aš lankau tavo motiną tik tam, kad tave pamatyčiau?

SIGUTĖ

Pastebėjau ir tai.

GYLYS

Dabar pradėkime ieškoti sidabrinį šliurį.

SIGUTĖ

Norint surasti sidabrinės šliures, pirma reikia išsiaiškinti, kas jos yra, kur jos yra ir kaip jos yra.

GYLYS

Visai nemanau prieštarauti.

SIGUTĖ

Sidabrinės šliurės be tų ypatybių, kurias jūs jau žinote, turi dar vieną labai įdomią ypatybę.

GYLYS

Būtent?

SIGUTĖ

Sidabrinės šliurės yra matomos tik pro sidabrinį akinį.

GYLYS

Iš tikrųjų mokslas yra toli pažengęs.

SIGUTĖ

Prašau užsimerkti.

Gylys užsimerkia. Sigutė užriša jam vieną akį balta nosinaite, o kitą — juoda, įstrižai. Jo juodus akinius uždeda ant viršaus ir apsuka kelis kartus.

GYLYS

O kam to reikia?

SIGUTĖ

Šliuroterapija.

GYLYS

Ar tuoj pamatysiu?

SIGUTĖ

Jei taip uždainuosite, kad aš susižavėsiu, atrasime be didelio vargo.

Pradėkit.

GYLYS

Ką dainuoti.

SIGUTĖ

Ką širdis liepia. Aš laukiau, daktare.

GYLYS

Kas vieną kartą jau mylėjo,

Tas antrą kartą ar mylės?

Ką kartą sužeidė amūras,

Tą antrą kartą ar sužeis?

SIGUTĖ

Labai gerai!

GYLYS

Susižavėjai?

Dar ne, dar ne.

Pradėjus Gyliui dainuoti, Sigutė tyliai išeina.

GYLYS, tęsia

Šaukiau tave, šaukiau daug kartų,
Kur tu, Sigut, kur tu, kur tu.

Ir staugiau lyg šuva prie vartų,
Pamatęs einančią sapnu...

Bet tu nė karto nesustojai,

Nepadavei man rankos, ne.

Ir niekad nenusiypsojai,

Nei labas rytas, nei sudiev...

Įeina JOANA ir po pauzės kartu dainuoja.

Aš nežinau — tikėt ar juoktis,
Ar laukti dar dienos - kitos.
Ar dūmt greičiau ir susituokti,
Kol dar nepamečiau galvos...

JOANA

Puiku, puiku, labai puiku!

GYLYS

Kas būsit jūs, sakykite?

JOANA

Esu sesuo gailestingoji.

Gylys mano, kad Sigutė dar vis tebežaidžia su juo.

GYLYS

Ak, merginos jūs, merginos...

JOANA

Kas atsitiko jūsų žiburiams?

GYLYS

Rasiu akis, rasiu šliures.

JOANA

Leisk pažiūrėti man į akis.

GYLYS

Ne, ne — ne, ne!

JOANA

Prisipažinkite...

GYLYS

Kas tu esi, kas tu esi —

Tikrai pažįstu balsą šį!

JOANA

Sakau — sesuo gailestingoji,

Ir registruota, jei svarbu.

O kai užėina geras ūpas —

Ir aktorę suvaidinu.

GYLYS

Dažnai žmogus pasaulį visą

Parduoda vienai, jei graži.

Tai tu ir būsi ta brangioji,

Kurią kasnakt sapnuoju aš.

JOANA

Nesiginu, brangusis, ne —

Regiu ir aš tave sapne...

GYLYS

Tai tu! Tai tu! Tai tu viena —

Pavertus širdį man žaizda,

Užrišus man akis aklai,

Juokiesi iš manęs tikrai.

JOANA

Pasaulis mielas ir gražus,

Kas žiūri pro šviesius stiklus.

Aš nežinau, kas būsi tu,

Bet tavo skausmą suprantu...

Joana jam ištisia savo pirštinėtas rankas.

GYLYS

Man rodos, aš... šliures radau!

Krūtinėje jaučiu smagiau!

JOANA

Esu tikra — eini geryn,

Tik dar žodelį leisk ausin...

Šnabžda jam kažką ausin, švelniai glostydama jo kaklą.

GYLYS

Aš būsiu tavo vergų vergu...

JOANA

O aš — geriausiai tau draugu.

GYLYS

Tegu mus laimina dangus.

LIETUVIŲ DIENOS, 1972, BALANDIS

"DAINAVOS" ANSAMBLIO 'SIDABRINĖ DIENA'

25 metų veiklos sukakties minėjimas ir operetė

1971 metų gruodžio mėn. 11 ir 12 dienomis Chicagoje, Marijos Aukštesniosios Mokyklos Auditorijoje, lietuvių meno ansamblis "Dainava" atžymėjo savo 25 metų veiklos sukaktį. Tai buvo neeilinis įvykis, dėl to ir ansamblis užsimojo jį padaryti atmintinu, įnešančiu ką nors naujo į mūsų išeivijos muzikinį gyvenimą. Ansamblis pastatė muzikinę komediją "Sidabrinė diena", kurios tekstą parašė Anatolijus Kairys, o muziką, pagal ansamblio užsakymą kompozitorius Bronius Budriūnas.

Ansambliui 25 metai suėjo 1970-tais metais, tačiau dėl užsūtęsio veikalo muzikos parašymo sukaktuvinis spektaklis, o kartu ir sukakties minėjimas teko nukelti metais vėliau.

Ilgesnis pasiruošimas ir šventės užtęsimas pasiteisino. Buvo pastatyti du veikalo spektakliai, ir abu sutraukė pilną salę žiūrovų, kurie turėjo progos pasigėrėti daugeliu melodingų muzikinių intarpų — solo, duetų ir chorų, lengvu humoristiniu tekstu ir geru veikalo pastatymu. Neabejotiną nuopelną reikia skirti dirigen-

tui Petrui Armonui ir režisierai Zitai Kevalaitytei - Visockienei, kurie sukūrė gyvą, ekspresyvių veikalo įgyvendinimą scenoje.

Prie viso to didžia dalimi prisidėjo santūriai pamodernintos lietuviško stiliaus dail. Jurgio Daugvilos pieštos dekoracijos ir Česlovo Rukuižos nuotaikingas apšvietimas bei Leokadijos Braždienės choreografija.

Solistai savo uždavinį ir vokaliskai ir vaidybiškai atliko pasigėrėtinai. Sopranai Dalia Kučėnienė, Margarita Momkienė, koloratūrinis sopranas Janina Šalnienė ir mezzo sopranas Roma Mastienė; tenoras Julius Savrimas, baritonas Algis Grigas ir dainavietis bosas Vytas Radys bei aktorius Antanas Gelažius tik savo rolėse charakteriais ir tembru. Taip pat labai gerai paruoštas ansamblio choras lengvai nugalėjo operetinio žanro reikalavimus.

"Sidabrinės dienos" solistai: J. Savrimas ir D. Kučėnienė.

A duet from "Silver Day": soloists Savrimas and Mrs. Kučėnas.

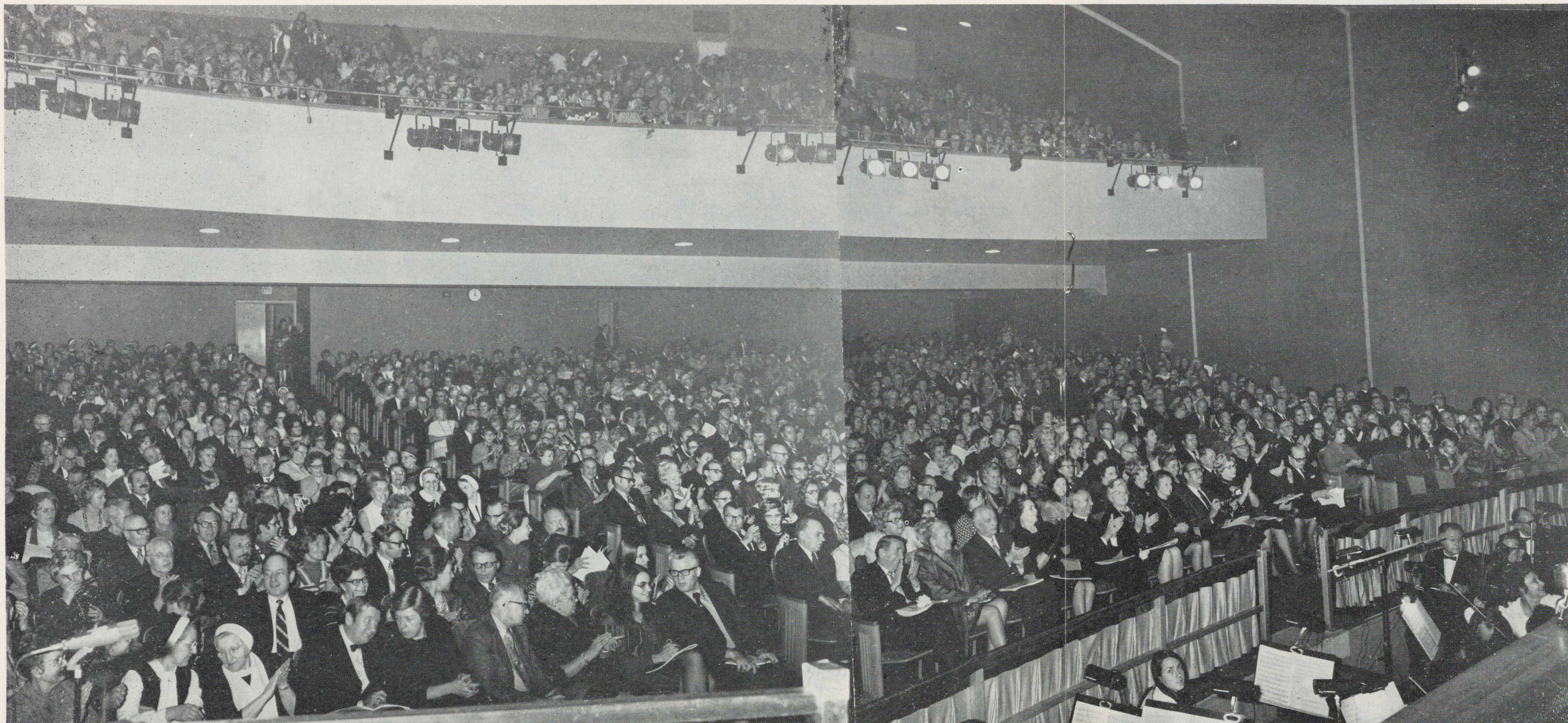
⌚ Gėlės "Sidabrinės dienos" solistams, vaidintojams, statytojams ir autoriams. Spektaklio pabaiga. Viduryje matyti autorius — rašyt. A. Kairys ir komp. Br. Budriūnas

Foto Z Degutis

Curtain call honors after the performance of "Silver Day". In the center are A. Kairys, author of the libretto, and B. Budriūnas, composer of its music.

Visos foto nuotraukos V. Noreikos

“Dainavos” ansamblio 25 metų sukakties minėjime muzikinio veikalo “Sidabrinė diena” žiūrovai, pripildę Marijos Aukšt. mokyklos auditoriją.

The musical comedy “Silver Day” draws a full house at its performance by “Dainava” Ensemble in Maria High School Auditorium, Chicago, Ill.

Žymenų įteikimas dainaviečiams. Iš kairės: Pr. Kavaliauskas, D. Puodžiūnienė, A. Duseikienė, L. Vaičiūnienė, dirig. P. Armonas, ansamblio kūma E. Gaučienė. Foto V. Noreika

“Dainava” ensemble performers who have been awarded diplomas as the eldest members of ensemble chorus.

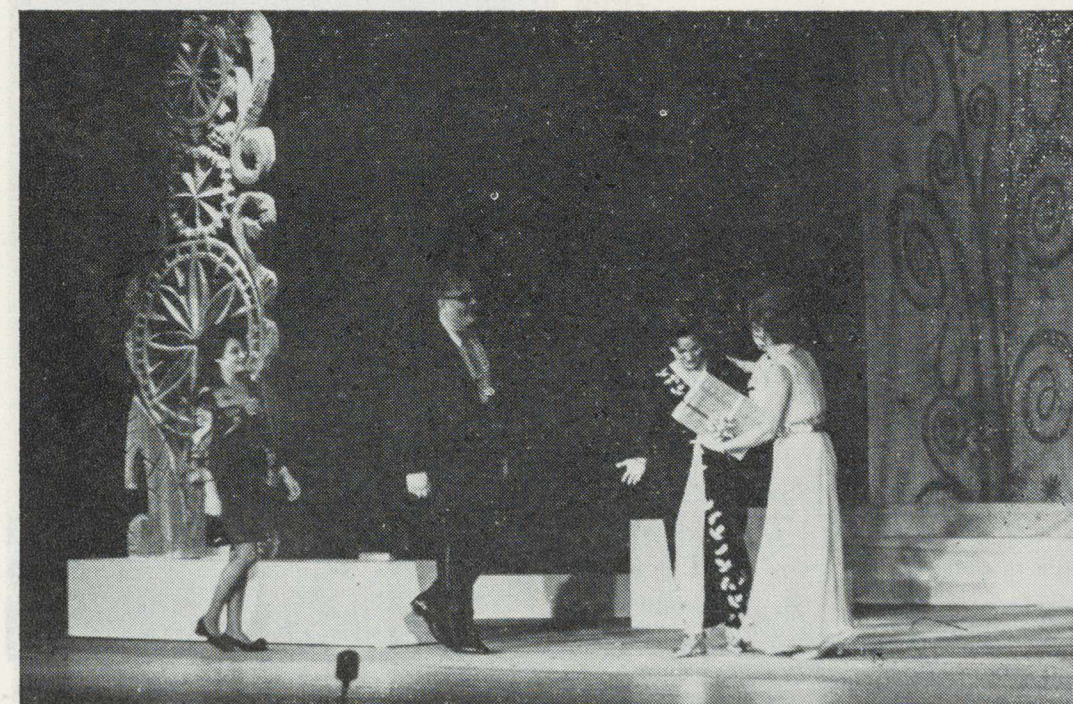

Irena ir dr. Leonas Kriaučeliūnai įteikia \$1000 banknotą “Dainavos” ansamblio vadovybei operetės pastatymui. — Iš kairės: P. Armonas, Irena Kriaučeliūnienė, valdybos pirm. A. Smilga, dr. L. Kriaučeliūnas. Foto V. Noreika

L. Kriaučeliūnas presenting the leaders of the “Dainava” ensemble with a \$1000 banknote as a contribution for their operetta staging enterprise.

Scena iš muzikinės komedijos “Sidabrinė diena”. Solistai: M. Momkienė, A. Grigas, D. Kučėnienė ir R. Mastienė.

Another scene from the musical “Silver Day” with soloists Mrs. Momkus, Mr. Grigas, Mrs. Kučėnas, and Mrs. Mastis.

Po spektaklių, gruodžio 12 d., buvo trumpa minėjimo akademija ir vakarienė gražioje ir erdvoje Šv. Kryžiaus parapijos salėje. Čia dalyvavo 350 kviestų svečių. Šių iškilnių vadovas, ilgametis

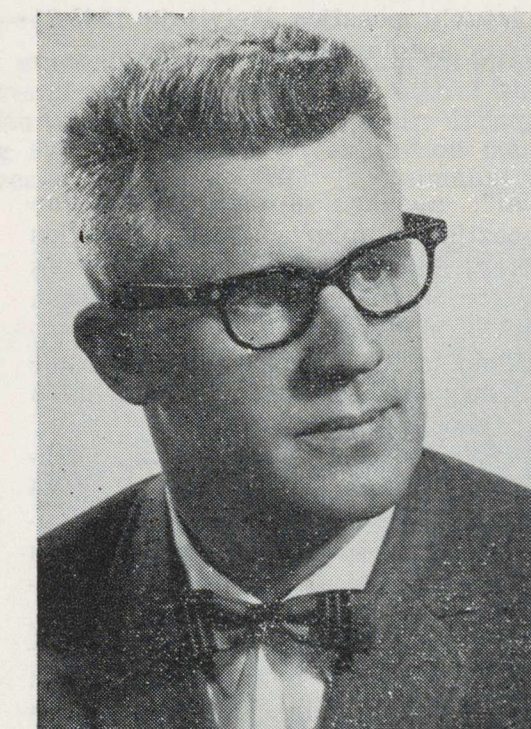
ansamblio globėjas, dr. Leonas Kriaučeliūnas, išsitingai tarsi pratęsė operetinę nuotaiką visą vakarą.

Pagrindinis kalbėtojas prof. Balys Vitkus trumpai apžvelgė ansamblio veiklą. Žodžiu sveikino PLB valdybos pirm. Stasys

“Sidabrinės dienos” solistai: Roma Mastienė, Margarita Momkienė ir Vytautas Radys.

Soloists Roma Mastis, Margarita Momkus and V. Radys in “Silver Day”.

A. Kairys, “Sidabrinės dienos” teksto autorius.

Br. Budriūnas, “Sidabrinės dienos” muzikinės dalies kompozitorius.

Barzdukas ir įteikė tris “Vyties” ženklus trims dainaviečiams, išbuvusiems ansamblyje po 25 metus.

Tarp kitų, sveikino dar tos parapijos klebonas kun. Mykolaitis, komp. Bronius Budriūnas, kun. Adolfas Stašys, Chicagos Lietuvių Operos pirm. Vytautas Radžius ir Irena Kriaučeliūnienė, pasakydama humoristinį eilėrašį ir įteikdama savo ir vyro dr. Leono asmenines dovanas 25 metus išdainavusiems ansambliu: Elenai Krasauskienei, Aleksui Smilgai ir Albertui Stočkui. Jonas Karvelis, buvęs prekybininkas, apdovanojo ansambliu, išdainavusius ansamblyje

15 – 25 metus knygomis (“Lietuvių švietimas Vokietijoje”) ir Romos Mastienės dainų plokštelėmis.

Ansamblyje yra prigijusi tokia tradicija, kad išdainavusiems nemažiau kaip 10 metų kas penkeri metai tokiems dainaviečiams įteikiami tam tikri ženynai; taigi ir šiais metais tokie ženynai buvo įteikti eilei asmenų; įteikimo procedūrą atliko dirigentas Petras Armonas ir krikšto kūma Emilija Gaučienė. (J. p.)

LIETUVIŲ POEZIJA IŠEIVIJOJE 1945 - 1971

Šių metų pradžioje išėjusi K. Bradūno redaguota "Lietuvių poezijos išeivijoje" antologija apima 25 metų laikotarpį ir talpina 80 autorių. Redakatoriaus žodžiais, tai lyg ir būtų papildymas dviejų tomų poezijos antologijos, prieš porą metų išleistos Lietuvoje, į kurią nepateko nė vienas po II pas. karo išeivijoje išaugęs poetas ir kurioje vyresniųjų kūryba nutraukta 1940 metais.

Teisingai redakatoriaus įvado žodyje sakoma, kad "po ištisų dešimtmečių eiliuoto lietuviškojo žodžio egzistencijos svetur skaitytojui visa tai, kas geriausia čia sukurta, greitai parankėje atsiskleisti pasidarė ne taip jau lengva, kai poezijos knygos buvo leidžiamos daugelyje valstybių ir net keliuose žemynuose. Todėl ir dabarčiai ir ateičiai reikėjo leidinio, kur vienoje vietoje būtų regimi ryškiausi ir kūrybingiausiai įkūnyti mūsų išeiviškos poezijos bruožai. Reikėjo mūsų kultūros istorijai tokios knygos dar ir dėl to, kad svetimieji tėvynėje ligi šiol neleidžia nei skaitytojui, nei literatūros tyrinėtojų-kritikui suvokti išeivijos poezijos visumos, jos egzistencijos nerodant literatūros nagrinėjimo veikaluos ir istorinės raidos antologijose." Dviejų tomų poezijos antologijos, išleistos Vilniuje, II-jame tome sudėti tik autoriai, "į tarybų literatūrą įsijungę bei pokario metais išaugę ir susiformavę tarybiniai poetai." Užsienyje gyvenančių poetų atsikratoma be jokių skrupulų ir be jokio atsiprašymo ar pasiteisinimo: "Nepateko... svetur gyvenantys lietuvių poetai, pradėję rašyti pokario laikotarpiu ir šiuo laikotarpiu parašyti emigracijoje atsikūrusių poetų kūriniai." Kodėl? Į tai nei redakcija, nei leidykla neatsakė. Į tą "kodėl" reikėjo kam nors ir kaip nors atsakyti. Ir to atsakymo rezultate štai turime išeivijos poezijos antologiją, kuri rodo, kad lietuviškoji poezija pokario laikotarpio tarpo ne vien Lietuvoje (kaip tai norėtų parodyti "tarybininkai"), bet ir plačiajame pasaulyje, kur tik buvo atsikūrus lietuvių poetai. Ir toji kūryba yra gausi, gaivalinga, plačiai apimančios tematikos, gili mintis, aukštos meninės formos, giliai lietuviška, šviesiai humaniška, įvairuojanti stilius ir išraiškos formomis, laisva nuo prievartos pančių, artima kiekvienam lietuviui, kur jis bebūtų, — išeivijoje, tėvynėje ar Sibiro tremtyje.

Jei riba tarp išvykusių ir išeivijoje išaugusių laikysime L. Žitkevičių, kaip jo bendraamžis E. Matuzevičius stovi ant ribos tarp "senųjų" ir naujai išaugusių Lietuvoje, tai pamatysime, kad čia ir ten yra lygiai po pusę. (Iš 80 antologijon įdėtųjų 13 yra mirę, 50 gyvena JAV-se, kiti — Pietų Amerikoje, Australijoje ar Europoje.).

Į antologijos poezijos pasaulį skaitytoją įveda Viktorijos Skrupskelytės essey "Egzodo poezijos šuo-

Kazys Bradūnas,
Lietuvių poezijos išeivijoje 1945-71
antologijos redaktorius.

liai", nusakęs apskritai egzodine poeziją ir aptariąs mūsų poezijos kartų charakterius bei skirtumus ir kai kuriuos savo kartos poetus, kurie, autorės manymu, ryškiau atskleidžia tuo ar kitu metu besireiškusią poetų tematiką bei kūrybines koncepcijas.

"Žemės" antologijos poetus (Bradūnas, Nagys, Niliūnas...) V. Stė laiko pradėjusius posūkį, nukreipusį mūsų poeziją nuo ankstyvesnės tradicijos. Šie poetai į lietuvių literatūrą atėjo ieškodami naujų kelių, tačiau jų išaugimas iš lietuvių poezijos tradicijų neabejotinai jiems davė tą pagrindą, iš kurio išaugęs jų žodis, tvirtas, gyvas, sodrus lietuviškas žodis. To žodžio dar nestinga ir daugelis kitų, "neįžeminčių", ar po jų išaugusių poetų, kaip V. Šlaitas, L. Andriekus, A. Gričius, V. Kazokas, A. Baronas, A. Gustaitis (dvi retos humoro ir satyros "varnos"!); Pr. Visvydas, L. Sūtema, A. Baranauskas, A. Mackus, kuris gal jau tektų laikyti ne tik paskutiniu konvencinės poezijos mohikanu, bet pirmu sukilėliu, sąmoningai atsiplėšusiu nuo tradicijos, pasiskelbęs "bežemiu", nebeįžeminčiu lietuviškos žemės po savo kojomis. Tačiau žvelgiant į pačią jauniausiąją poeziją, atrodo, kad jauniems tas žemės "netekimas" gal ne toks tragiškas, kaip "kalbos netekimas", kuris uždeda ant jų kūrybos labai žymų antspaudą, sunkiai pateisinamą kokiais nors žodžio logikos sulaužymo, formos, stiliaus ar sąmonės gelmių ar kitais eksperimentais.

Lygindama išeivijos poeziją su Lietuvos, V. Stė randa kairiųjų turinio ir formos santykio supratimo skirtumų. Jai atrodo, kad "išeivijoje vyrauja turinio pirmumas", gi tenykštėje poezijoje "tarsi pati poetinė idėja iš vidaus išlenktų ei-

lėrašcio linijas"; ten esąs jaučiamas ir "žanro grynumas". "Nuotolis tarp žodžio ir tikrovės" nesąs tas pats išeivių ir okupuotos Lietuvos poezijoje": gamtos peizažai ten vaizduojami paprastu naiviu žodžiu, išeivijos poeto žodyje daugiau magikos. Nors "visi poetai tikisi iš žodžių išburti naujas prasmes. Tačiau išeivijoje poetinis žodis taip pat pasidarė raktas į žmogaus ir pasaulio mįslę."

Be abejo, ne su visais "raktais" antologijos skaitytojas sutiks; kai kurie poetai jam pasirodys prastais magais; jis paslėges keletos praleistų poetų (kurie žymiai vertesni už vieną kitą įdėtą); bet visumoje tai nesumažina antologijos didžiulės vertės ir svarbos, įrodančios, kad išeivijoje gyvenę poetai nėra atitrūkę nuo Lietuvos, kad jų kūryba yra neatskiriama lietuviškos kultūros lygiavertė ir lygiatėlisė dalis.

"Tarybinės" Lietuvių poezijos II tomo redaktoriai ir kiti, kuriems rūpi mūsų literatūros pilnumas, galės būti tik dėkingi, kad pasirodė toks veikalas (kurio ten neįmanoma išleisti), ir kuris papildė lietuviškos poezijos veidą, tenai parodytą tik vienu šonu. Tie, kurie mėgsta išeiviams prikaišioti dėl nebendradarbiavimo, vietoj liejė "krokodilo ašaras", dabar tik turės pasirūpinti, kad šis tomas pasiektų Lietuvą ment tokiu pat skaičiumi, kaip jų tomai pasiekė išeiviją. (j. b.)

Lietuvių Poezija išeivijoje 1945 - 1971.
III. Redagavo Kazys Bradūnas. Literatūros serija nr. 5. Ateities leidinys, 1971. 672 psl. Kietais viršeliais, aplankas dail. G. Karoso. Kaina \$13.00.

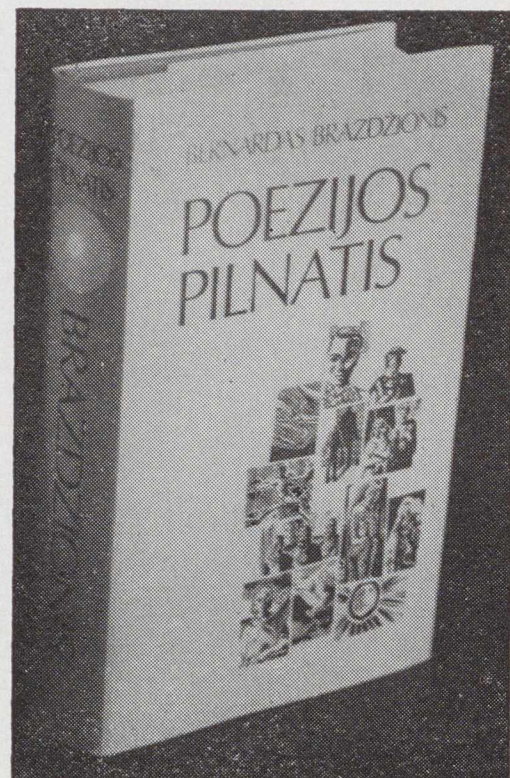
NAUJOS KNYGOS

Atsiųsta paminėti

Kipras Bielinis, **Gana to jungo**. Atsiminimai. Išleido Kipro Bielinio ir Am. Liet. Socialdemokratų Fondas, New York, 1971. Su J. Pakalkos pratarne. 492 psl. Viršelio aplankas K. Čerkeliūno. Kaina \$5.00.

Tuo vardu (Gana to jungo) pavadintas V. Mykolaičio-Putino "Sukilėlių" romano pirmas tomas. Autorius K. B., rašydamas apie tą patį pavergėją, kad ir ne tame pat laikotarpy, vardą, matyt, "pasiskolino".

To paties autoriaus yra išleista: Dienojant, 1958, ir Penktieji metai, 1959 metais. Šis, trečias, tomas išleidžiamas po autoriaus mirties, yra paskutinis. Jame labai plačiai rašoma apie bolševikų įsigalėjimą Rusijoje, ir pirmuosius jų kėslus užimti Lietuvą. Tai galbūt pirmas mūsų kalba toks išsamus raštas apie bolševikinę "tiesą", žmogaus, buvusio labai arti ir paties daug faktų pergyvenusio. Būtina perskaityti jauniems gražių bolševikinių frazių simpatikams, nekaltiems naivuoliams.

Kaina \$10

Užsisakyti:

Bradžionio Rinktinėi Leisti Komitetas
4364 Sunset Blvd., Hollywood, Calif. 90029

arba "Lietuvių Dienos"

4364 Sunset Boulevard
Hollywood, California 90029

Mūsų knygyne galite gauti daugelį kitų naujausių leidinių:

Audronė Surošas de Martinez, socialinio skyriaus redaktorė Valencijos (Venecueloj) dienr. "El Regional", kurio puslapiuose visuomet yra vietos lietuvių veiklai atžymėti. (Foto iš "Venecuelos Lietuvio")

Audronė Surošas de Martinez, editor of the social section of Valencia's (Venezuela) daily "El Regional". The paper constantly gives coverage of the local Lithuanian community's activities.

Vasario-kovo mėn. Kent State Universiteto centrinėje bibliotekoje įvyko lietuviškos kultūros paroda, sukėlusį didelį susidomėjimą studentuose.

Buvo išstatyta 3 vitrinos eksponatų: tautinių raštų pavyzdžių, gintaro ir kt. liaudies meno dirbinių, kanklės, knygų iš Lietuvos istorijos — prie visų eksponatų pridėti platūs komentarai.

Šios parodos tikslas — supažindinti studentus su lietuviška - baltiška kultūra ir patraukti stoti į steigiamus lietuvių kalbos kursus Kent un-te.

Balzeko lietuvių kultūros muziejuje, Chicagoje, po dr. Vandos Sruogienės paskaitos (pernai gruodžio 11 d.) apie Lietuvos didikus Radvilus.

Iš kairės: I eil. — Irena Balzekienė, jaun., dr. V. Sruogienė, Stasys Balzekas, jaun., K. Petrauskas, Toliau matyti (iš deš.): dipl. teis. Leopoldas Murelis, aktorius Stasys Pilka, dipl. ekon. Juozas Venslova ir kt.

Dr. V. Sruogienė has spoken on history of the House of Princes Radvilas (at Balzekas Museum, Chicago, Dec. 11, 1971). Foto Jurgis Kasakaitis

Balzeko kultūros muziejaus bendradarbiai užkandžiaudami tariasi dėl vasario 27 d. muziejuje Vasario 16-tosios minėjimo pravedimo.

Iš kairės: K. V. Baltramaitis, meno dep. dir., Joana Stulpinienė, sekr., Konst. Petrauskas, kuratorius, Jurgis Kasakaitis, bibliotekininkas, ir M. Kraučionienė, moterų pagalb. vieneto pirm.

Staff members of Balzekas Museum of Lithuanian Culture, Chicago, discussing at the luncheon the programming of February 16th ceremonial.

Rosario (Argentina) Lietuvių Bendruomenės 1971-72 m. valdyba. I eilėje (iš kairės) sėdi: J. Plepienė, vald. narys, P. Daugis, vicepirm., L. Samauskienė, sekr., J. Papečkys, pirm., E. Gruzdienė, vald. n., M. Klūmas, rev. kom. pirm.; II eil. stovi: A. Latvėnas, mokesčių rinkėjas, J. Guzas, išd. padėjėjas, N. Kabalčiukas, rev. kom. narys, T. Plepys, išd., A. Matulis, rev. k. n., U. Vinciušienė, vald. n., V. Seniūnas, sekr. padėjėjas.

Board of Directors of the Lithuanian Community of Rosario for 1971-2.

Jau treji metai Bostono skaučių "Židinio" pastangomis Bostono miesto rotušėje puošiama kalėdinė eglutė lietuviškais šiaudinukais. — Š. m. sausio 14 d. nufilmuota lietuvių skautų grupelė, dirbanti šiaudinukus. Dalyvavo: Danguolė Špakevičiūtė, Anita Hodges, Lina Weingarten, Dalius Kleinas ir Rimas Nenortas. Muzika panaudota iš A. Mikulskio plokštelės "Aukuras". Filmą rodė National Educational Television. (2 kanalas).

In order to attract students to the Lithuanian Studies courses at Kent University, to acquaint them with Lithuanian, and Baltic culture — the University's main library had on display during Feb. and March an exhibition consisting of three showcases.

Foto T. Neimanaitė

VEIDAI IR VAIZDAI

(Faces & Places)

Lithuanian straw decorations are becoming a tradition on Christmas trees. For three consecutive years Boston's Municipality's Christmas tree has been decorated with them through the efforts of the Scouts group "Židinsys". Subsequently, on Jan. 1972, a film was made showing the production of the straw ornaments by the Scouts. The film, with a track of Lithuanian music was shown on TV (Ch. 2, National Educational TV).

ADMINISTRACIJA RAŠO

GARBĖS PRENUMERATOS \$12.00
už 1972 metus atsiuntė:

Most Rev. A. L. Deksnys, DD, Rt.
Rev. Msgr. J. A. Karalius, Dr. J.
Kazickas, J. C. Morcau, C. P. Po-
cius, J. Sadauskas, M. Šlegaitis.

L. D. žurnalą paremti aukojo:

\$20.00 — L. A. Dramos sambūris.

\$10.00 — Rev. J. Borevičius.

\$5.00 — P. Mikšys.

\$4.00 — A. Tumas.

Po \$2.00 — J. Balčiūnas, MD,
St. Baniulis, J. Černius, B. Cizikas,
A. Daukantas, A. Dranginis, H. Ga-
vorskas, P. Gily, B. Kasakaitis,
MD, A. Krisiukėnas, MD, A. Kudir-
ka, J. Petronis, A. Pupelis, L. Švel-
nis J. Vaičkus, J. Žemaitaitis.

Po \$1.00 — J. Tamašauskas, A.
Juodka, A. Gailiūšis.

Visiems širdingai dėkojam.

LD administracija

LIETUVIŲ DIENŲ

žurnalo ir knygų

PLATINTOJAI

J. A. V-se

Brooklyn, N. Y. — "Darbininko" adm.ia.
So. Boston, Mass. — S. Minkus

Chicago, Illinois — Balys Brazdžionis,
'Draugas', 'Marginiai', 'Terra' Gifts
International.

Cleveland, Ohio — "Dirva", V. Rociūnas
Detroit, Mich. — "Gaiva", "Neringa".
St. Anthony's Parish Library.

Grand Rapids, Mich. — J. Belinis.

Kenosha, Wis. — B. Juška.

Los Angeles, Calif. — V. Prižgintas.

Putnam, Conn. — Immaculata Conception
Convent.

Rochester, N. Y. — A. Sabalis.

Waterbury, Conn. — "Spauda".

Woodhaven, N. Y. — "Romuva".

Anglijoje

Kew, Surrey — "Dainora".

Bradford, Yorks — Kun. J. Kuzmickis.

Australijoje

Adelaide, Edwardstown — A. Kubilius.

Melbourne - St. Kilda — N. Butkūnas

St. Kilda — N. Butkūnas.

Sydney — Kun. P. Butkus.

Italijoje

Roma — Mnsgr. V. Mincevičius.

Kanadoje

London, Ont. — A. Puteris

Toronto, Ont. — V. Aušrosas, A. Kuolas,
P. Misevičius,

Montreal, Que. — P. Rudinskas, (Parish
Library)

Sudbury, Ont. — Kun. A. Sabas.

Venecueloje

Caracas — Kun. A. Perkumas.

LIETUVIŲ RADIO PROGRAMOS,

kurios bendradarbiauja su "Lietuvių Dienomis"

Los Angeles, Calif.

KALIFORNIJOS LIETUVIŲ RADIJAS
LITHUANIAN MELODIES

Stotis KTYM, banga 1460 AM

Šeštadieniais 11:30 — 12:00 p. p.

Liet. Radijo valandėlės klubo pirm. Stasė
Pautienienė; ižd. J. Mitkus, 3375 Bennett
Dr., Hollywood, Calif. 90068; Programos
vedėjai: Vl. Gily, P. Jasiukonis, vyr. red.
S. Pautienienė, 841 Stanford St., Santa
Monica, Calif. 90403; Telef.: 829-3779

Baltimore, Md.

"RADIJO PROGRAMA LIETUVIAMS"

Girdima Marylande ir Washington, D.C.

Sekmadieniais 10 — 11 val. ryto

per FM radijo stotį WFMM 93.1 mgcl.

Programos vedėjai: Albertas Juškus,

4515 Wilmslow Rd., Baltimore, Md. 21210

Tel.: 366-4515

Kęstutis Laskauskas, 1312 Birch Ave.,

Baltimore, Md. 21227; Tel.: 242-1779

So. Boston, Mass.

Lietuvių Radijo valanda
LAISVĖS VARPAS

Sekmadieniais 11 — 12 val. priešpiet.

AM 1430 klc., FM 107.9 megaciklų

WHIL Boston, Mass. 02155

Petras Viščinis, vedėjas,

173 Arthur St., Brockton, Mass. 02402

Telefonas: 586-7209

LIETUVIŲ RADIO KORP. PROGRAMA

Seniausia liet. radijo programa Naujojoje

Anglijoje, veikianti nuo 1934 m. bal. m.,

vedama Stepono ir Valentino Minkų, gir-

dima sekmadieniais 1 val. — 1 val. 30 m

Boston, Mass. — WLYN - 1360

Programoje: pasaul. žinių santrauka, muzi-

ka, dainos ir Magdūtės pasaka.

502 E. Broadway, So. Boston, Mass. 02127

Telefonas: AN 8-0489

Chicago, Illinois

SOPHIE BARCUS

RADIJO ŠEIMOS PROGRAMOS

Kas rytą nuo pirmadienio iki penktadienio

10 val. — 11 val. priešpiet.

Šeštadienį ir sekmadienį 8:00 — 9:30.

"Vakaruškos" pirmad. vak. 7:00 — 8:00.

Visos programos iš

WOPA stoties 1490 klc. A. M. 102-7 F. M.

7159 S. Maplewood, Chicago, Ill. 60629

Tel: Hemlock 4-2413.

MARGUTIS

Seniausia liet. radijo programa Amerikoje.

Išsteigta muz. A. Vanagaičio 1928 m.

Kasdien 8 val. — 9 val. vakaro

(išskyrus šeštadienius ir sekmadienius)

Programos vedėjas Petras Petrutis.

Transliuojama iš nuosavos studijos

2422 W. Marquette Rd., Chicago, Ill. 60629

Telefonai: GR 6-2242; GR 6-2271.

ANTANAS F. SKIRIUS

REAL ESTATE — TAX SERVICE
INSURANCE

Jei reikia apdrausti
namus, automobilį, gyvybę ir pn.

pirkti ar parduoti nuosavybę,

Telefonuokite NO 4-2919

arba apsilankykite įstaigoje

4366 Sunset Blvd., Los Angeles.

California 90029.

LITHUANIAN RADIO FORUM

Bi-Lingual Civic program in English
and Lithuanian

Produced by Anthony J. RUDIS

Listener Participation Program

PHONE 445-6842 and ask a question

Saturday 8 p. m. to 9 p. m.

WXRT-FM 93.1 MHz.

Address: 9339 S. Oakley Chicago, Illinois

Cleveland, Ohio

Lietuvių Radijo Proroma

TĖVYNĖS GARSAI

Girdima penktadieniais 8—9 val. vakaro

per WXEN-FM stotį 106,5 mc..

Vedėjas Juozas Stempužis.

4249 Lambert Rd., Cleveland, Ohio 44121

Telef.: 382-9268.

Detroit, Mich.

LIETUVIŠKŲ MELODIJŲ RADIO VALANDA

WMZK-FM banga 98 mc

Pirmadienį — trečiadienį — penktadienį

nuo 8:00 iki 9:00 vakare

Vedėjas — Ralph Valatka

Telefonas: 537-5550.

17696 Warwick, Detroit, Mich. 48219

Arba Briedis, Realty Tel. 883-5244.

LIETUVIŠKAS BALSAS-LITHUANIAN VOICE

WQRS-FM stotis. Banga 105.1 mc.

Sekmadieniais 8:15 — 9.05 val. ryto

Išlaiko Radijo Klubas.

Klubo pirm. — inž. Vacys Urbonas.

17175 Gaylord Ave., Detroit, Mich. 48240

Telefonas: KE 7-9642.

Hartford, Conn.

"TĖVYNĖS GARSAI"

Connecticut vlst. liet. kultūrinė valandėlė

WBMI - FM 95.7 mc.

Kiekv. sekmadienį 12 val. — 1 val. p. p.

Programos vedėjas A. Dragūnevičius.

273 Victoria Rd., Hartford, Conn.

Telefonas: CH 9-4502.

New York - New Jersey

"LIETUVOS ATSIMINIMŲ" radijo valanda

girdima kiekv. šeštad. 5 — 6 v. p.p.

iš New Yorko stoties WEVD — 1330 klc.

ir 97.9 meg. FM.

Direktorius Jokubas J. Stukas,

1467 Force Dr., Mountainside, N.J. 07092

232-5565. (Code 201)

Kultūrinė lietuvių radijo valanda anglų k.

per SETON HALL Un-to stotį WSOU-FM

pirmad vak. 8:05 — 9:00 — 89.5 mg.

Vedėjas J. J. Stukas.

"LAISVĖS ŽIBURYS"

Girdima kiekvieną sekmadienį

nuo 9 iki 10 val. ryto

iš WHBI stoties 105.9 FM banga.

Adresas: Romas Kezys, 62-15 69 place,

Middle Village, N. Y. 11379.

Telefonas: TW 4-1288.

— Visiems mūsų prenumerato-
riams primename, kad jau pats lai-
kas atsilyginti skolą už 1971 metus
ir siųsti prenumeratą už 1972 m.

Philadelphia, Pa.

Lietuvių Bendruomenės Radijo Programa

BENDRUOMENĖS BALSAS

Stotis WTEL — 860 kilocycl.

Šeštadieniais nuo 1:30 iki 2:30 p. p.

Kultūrinės apžvalgos, žinios, vietos kroni-

ka, muzika ir skelbimai.

Programas tvarko ir praveda

redakcinis kolektyvas.

Rašyti: "Bendruomenės Balsas"

1203 Green St., Phila., Pa. 19123.

Telefonas: PO 5-0932.

Pittsburgh, Pa.

The First Lithuanian Radio Program in

Pittsburgh, Penn.

Pittsburgh, Penn. — WPIT - 730 klc.

Sekmadieniais 12 val. — 1 val. p. p.

Programos vedėjai:

Povilas ir Gertruda Dargiai.

Visais reikalais kreiptis:

2040 Spring Hill R., Pittsburgh, Pa. 15216

Rochester, N. Y.

Kultūrinė lietuviška valandėlė

Sekmadieniais 6 val. popiet.

per WCMF-FM, 96,5 mc.

Išlaiko Lietuvių Radijo Klubas.

Klubo valdyba: Pr. Puidokas, pirm., 580

Wilkins St., (14621); A. Cieminis, vicep.;

R. Kiršteinis, sek. 229 Nester St. (14621);

V. Žmuidzinis, ižd., L. Laukaitienė, narė.

Programų vedėjai: O. Adomaitienė, A.

Cieminis, V. ir N. Draugeliai, A. Dziako-

nas, St. Ilgūnas, R. Kiršteinis, Br. Krokys,

V. ir B. Litvinai, J. Šipaila, D. Žurilienė,

V. Žmuidzinis.

Waterbury, Conn.

LIETUVIŲ RADIO PARTIJA

WBRY, Waterbury, 1590 kilocycles.

Kiekvieną šeštadienio vakarą 6:10—7:00.

Programos vedėjas ir direktorius

John D. Adams (Adomaitis).

5 Harriet Ave., Waterbury, Conn. 06708

Telefonas: 753-8898.

Montreal, Canada

LIETUVIŠKAS PUSVALANDIS

Kiekvieną trečiadienį nuo 11 val. v.

CFMB stotis — Banga 1410.

Programos vedėjas L. Stankevičius.

1053 Cr. Albanel, Duvernay, P. Q. Canada

Telefonas: 669-8834

Toronto, Ont., Canada

TĖVYNĖS PRISIMINIMAI

7 radijo programos savaitėje

Kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio

4 — 5 val. p. p.

Trečiadienį vak. 7 — 8:15 v. v.

Šeštadienį 3 — 3:30 val. p. p.

Visos programos transliuojamos iš

Toronto stoties CHIN, banga 101 FM

Programos vedėjas Jonas R. Šimanavičius.

175 Parkside Dr., Toronto 3, Ont.

Telefonas: 534-1274.

Roma, Italia

ROMOS RADIJAS

Transliuojama kasdien nuo 20 val. 50 min.

iki 21 val. 10 min. Vidurio Europos laiku.

41,15 ir 50,34 metrų bangomis.

Vedėjas Dr. J. Gailius.

Circonvallazione NOMENTANA 162.

Vatikanas, Italia

Programa transliuojama 8 kartus savaitėje.

Sekmad. rytais 10:30 - 11:00 Lietuvos laiku

ir kiekv. vakarą 20:15 - 20:30 Lietuvos laik.

Bangos: 31, 25, 19 ir 196 metrų.

Vedėjas Kun. Dr. V. Kaziūnas.

Adresas: Sezione Litvana, Stazione Radio

CITTA DEL VATICANO.

LIETUVIŲ DIENOS LITHUANIAN DAYS

APRIL

1972

A group of "Viltis" dancers in Denver, Colo. with their leader Vyts Beliajus (right). With only 7 of the artists Lithuanians they performed scenes of Lithuanian life and of ancient wedding traditions.

"Vilties" šokėjai Denver, Colo., su savo vadovu ir šokių mokytoju V. F. Beliajum (stovi dešinėje).

Septyni jų yra lietuviai; jie "Vilties" 30 metų minėjime suvaidino lietuvių vestuvių ir rugiapiūtės papročių scenų.

Energetic initiative in promoting the Lithuanian collection within the Kent State University Library (see LD Feb. 1972, p. 19 and this issue, page 15) led to an early exhibit of its cultural artifacts during February and March. With additional acquisitions and loans the exhibition held in the University's Main Library achieved success.

Through concise, modest and exposed in three showcases only, it showed a valuable depth and width in the selections of representative materials. Here are some points in question from a report of one of the organizers, Dr. Viktoras Stankus:

— With Teresa Neimanaitė they were invited to prepare this exhibit by a representative of the University. Several other Lithuanians came to their assistance, others loaned their acquisitions for display.

— Its chief aim was to gain the attention of the University's students to study the Lithuanian - Baltic culture and especially to enlist for the course of Lithuanian language that will be instituted here in connection with the coming Lith. Youth Congress.

On the Baltic Shores since 2000 B. C.

Exhibit in the Kent State University Library

— Emphasis was placed on the ageless national musical instrument Kanklės, which had spread to Lithuanian-related and neighborly nations (to Latvians and Prussians; Estonians, Ugro- and Karelo- Finns) even before our present era.

— A chronology of Lithuanian history on display shows Lithuanians at the Baltic shores since 2000 B. C. Comparisons are made with the lesser achievements in material culture of the Slavs, who appeared at the banks of Vistula river quite recently. Campaigns in defense from the Vikings are named; they were sometimes carried out even across the Baltic sea.

— The first showcase is consummated with works of present-day Lithuanian artists.

— Another showcase which was much admired by the American students displayed national gay - colored sashes, bronze-age jewelry and ancient pictures that showed Lithuanian garments much akin to the present-day modern attire of the young. There were also wood-carvings showing the magic world of the Lithuanian legends. There was an amber-made semblance of the Cathedral of Vilnius.

— Last of all were exposed materials of academic character and commentaries on national treasures, such as the Countryside Shrine, the Vilnius Gate of Dawn and its miraculous Madonna of the 17th century, the paintings of Čiurlionis (Reproductions).

— Important books, some quite recent were presented. "The Green Linden", edited by Clark Mills and Algirdas Landsbergis; "A Picture His-

tory of Eastern Europe", by Raymond and Martin (1971) etc.

— It is hoped that the valuable additional initiative of presenting and exhibit on the culture of the Balts and Lithuanians will become a permanent feature in academic institutions and receive similar favorable hospitality over the country.

We may add that when suitably represented Lithuanian cultural heritage is respected far and wide, even often adapted. The picture above could be taken as a compliment to Lithuanian traditions, too: whereas three-quarters of the group-members so convincingly representing the country's traditions — are full-fledged Americans. Another compliment we quote from the long time editor (1958-1971) of Los Angeles Times, Nick B. Williams. In his article of March 31, 1972 (Part II, p. 7) titled "Einstein, Socrates, James Bond — To Each His Own", after establishing that in education "too much rote, to much dull factual overloading of the circuits of the brain, is at best wasted time" (as proved by Einstein and other personalities) the noted journalist says: "I offer my own prejudices". Amongst such "prejudices" are: "History is taught absurdly... Most go through school and soon forget... Corn Laws... Whiskey Rebellion... but never hear that Lithuania was once the greatest kingdom of Eastern Europe..."

Thank you, too, Mr. Nick B. Williams for the kind reminder.

IN SEARCH OF ETHNICS

From Synopsis Autobiography of Vytautas F. Beliajus

I arrived in this country on September 3, 1923, coming with my Grandmother, who was then in her 85th year. Her reason for migrating to the United States was to see her sons and daughters whom she had not seen for 30 to 50 years. These children had acquired husbands, or wives, and had children and grandchildren of their own. Grandmother also had two brothers in the USA. Some of that family came here even before O'Leary's cow kicked over the bucket and set Chicago aflame. Naturally, she wanted to see them before she died, and they, in turn, wanted to see her. Our destination was Chicago.

We set our foot in this Land of the Free on Ellis Island where we were promptly placed behind bars in separate quarters for men and women until our various medical tests were taken and immigration papers cleared... After about a week we were put on a train heading for Chicago.

Coming from agricultural Lithuania, with its clean and pine-scented air, smoggy Pittsburgh, which could not be seen from the train because of the dense yellow smoke, made me sick to my stomach and nauseated me into retching. I first heard English spoken directly to me on this ride. A man came up and said: "Cluck, cluck, cluck!" (So it sounded to me. He probably said: "What time is by your clock?" Or, "What O'clock is it?"). I shook my head and said: "Nesuprantu" (I do not understand). The conductor then happened to walk through the aisle, and the man said the same thing to him. The conductor took out his pocket watch and told him something which sounded equally ridiculous. I decided that English was "ugly and it sounded like chicken talk", and that I'd never like to speak it.

When we arrived at the Chicago depot we were met by a mob of people of every level, from tots to grown-ups. All clustered around Grandmother. Those who didn't, jabbered in the language which fortified my conviction that it resembled a bunch of hens clucking away. I was completely ignored. Finally, one of the aunts, who turned out to be Aunt Sylvia, inquired of me: "Where is your hat?"

"We don't wear hats in Lithuania". I responded.

"How does one come to America without a hat?" she wanted to know.

"The same way as one comes

with a hat." I answered smart alecky-like.

This first conversation established a none-to-happy relationship between her, in whose house I was to live, and myself. (One must remember this was in 1923, when the wearing of hats was in vogue and a "must" in the USA. In Lithuania, the youth rarely wore hats, unless it was a student uniform cap.)

Aunt Sylvia, with whom I was to live, was a "Society Woman". She belonged to a number of charitable organizations and "had" to be the "President" of all of them. She, and most of the relatives, left the Lithuanian peasant community of Valengiskis before the turn of the 20th century. The Lithuanian peasants of that time were illiterate because of a ban by the Tsarist government on studying in Lithuanian. They (and we) used to live in log cabins, with thatch roofs and hard-beaten clay floors. There was no electricity, nor any other accommodations which American cities offered. They didn't seem to realize that, under similar rural conditions, the American peasant (and the "po' white trash" in particular), lived in a far inferior state. The Lithuanian, at least, had an artistic soul, loved his trees and flowers, and took pride in clean homes. My first filthy homes were encountered in the United States, especially among those who claimed to be "old stock Americans". That, in my day, Lithuania also lived in the 20th century, didn't seem possible to Aunt Sylvia. She remembered Lithuania her way, and I knew better. This led to many arguments. She tried to impress me with the advancement of the American culture, but I failed to be impressed. I told her that we had nicer cinema houses in Kaunas; that we also had circuses and fairs in Lithuania, perhaps not on such a grand scale, but we had them; and that I didn't like the American style of dancing. To me the fox-trots seemed like "the blind leading the blind", holding on to each other for dear life and walking aimlessly all over the floor. Eventually she took me nowhere, and the rift widened. Whenever she tried to be nice she would sing for me Lithuanian folk songs that she still remembered from her girlhood. Such incidents were rare, however.

One morning, soon after my arrival, she inquired what my plans were.

"Well, according to the letters you wrote to my mother", I remind-

ed her, she had pledged that she would raise me as she would her own son. Mother had expressed the wish that eventually I should study engineering, although that was not what I wanted to become.

"What would YOU like to be?"

"I'd like to be an artist, or a dancer."

"A dancer I'll not let you become.

I do not want you to disgrace our family." She replied with anger. "An artist is alright; so is an engineer, but that will have to come much later. First you must learn to speak English. You will start going to school tomorrow."

I realized that I did have to learn English first, and said nothing else.

Meanwhile, her daughter Selma, who spoke nothing but English, insisted that I americanize my name, for no "civilized" person could ever pronounce such a name as I had, and that I was not in Lithuania anymore, that I am in America and that I am to become an American. My name was to be "Walter Billion" (less wouldn't do, I reckon). I thought to myself, "You call me what you want, and I'll continue going under my own name." Selma was then a teenager, pretty and "very American". Foreigners and greenhorns riled her. When other "Americans" came to the house I was pushed into the kitchen and the door was shut, that I may not disgrace her by making it known that she had greenhorn relatives.

It was the age of American supremacy and intolerant bigotry. "Speak American!" was an injunction...

The next morning I was registered at Hibbard Grade School. Aunt Sylvia, thinking well of the future, told me that I was to say that I was fifteen years old (one year older), that would mean that by the following year I would be 16 and that I would not be compelled to attend school, but would be able to go out and earn my living.

I was placed in the first grade... a tall lad among little children. By lunch-time I graduated into the third grade. By quitting time I was moved up to the fifth. They reasoned that since I was literate, no use holding me back, and that the English language would eventually be mastered. However, due to later upgradings, even before the year was over, I missed out on the essentials of grammar. I never mastered to parse a sentence and to this day I have a hard time knowing the meanings of predicates, datives, adverbs, and so on.

My first job was with the Swiss Embroidery Company, on Clybourne near Western, in Chicago.

My duties were to walk along the long machines and replace emptied spools. Two Bavarian teenage girls were also employed for the same duties behind other machines. We became fast friends. Their Bavarian type of German fascinated me. We sang the German songs I knew and I learned some Bavarian songs from them.

Meanwhile, on State and Madison corners in Chicago's loop, in a newspaper stand, I discovered the Lithuanian daily "Naujienos" (News). I was thrilled to learn that there was a Lithuanian paper (actually, there were three dailies in Chicago: Naujienos, Draugas and Vilnis). From it I learned a great deal of the Lithuanian activities, which opened wide for me new portals. Life with my "Yankees" became too strained. We belonged to two opposing cultures. From my distant Northwest locality I started commuting by streetcar to Lithuanian Parish areas: St. Michael's in Humboldt Park, Our Lady of Vilnius around 23rd and Oakley, St. George's in the Bridgeport area, Providence of God near 18th and Halsted, and to Holy Cross in the "Back of the (stock) Yards" area. There were seven more Lithuanian communities, but the others were farther south—too far for commuting. Dances and programs were continually held in the Parish Halls, or the Lithuanian Auditorium on Halsted Street near 32nd Street. Picnics were held in Lithuanian groves near the Lithuanian cemeteries. I was living again.

The dances consisted of polkas with occasional waltzes. But the "old tyme" Lithuanian ballroom dances were played and replayed in relays of threes through the entire evening between the polkas. The favorites were **Suktinis**, Lithuanian children's dance...

At the more formal events, such as sponsored by our newspaper and bigger organizations, **Padespanas** (Pas D'Espan) and **Polka Kokietka** were also danced. At such events there were normally two orchestras with a lower and upper hall. In one hall the American style of dances were danced, and in the other hall polkas and Lithuanian ballroom dances were performed. Lithuanian time then was an hour earlier than scheduled, so that the people had a chance to visit with each other, exchange news and drink a few beers. This habit spoiled me for other ethnic events when I started visiting them. Their habits were to start later than scheduled. Polish time was a standard joke. The Lithuanian events were always accompanied with native foods. Lithuanian rye bread, kugelis, and a great

deal of beer drinking to the singing of folk songs. The people were informal and friendly. There were no airs and no make-believe "yankeedom".

By the age of 17 I was on my own. My breach with the maternal family widened considerably. After Grandmother's death at the ripe old age of 97, during August 1936, further estrangement continued. I had made several attempts at going to night school, but work, schooling, loafing and taking in every Lithuanian shindig became too much a task. I gave up school, but not the desire for learning and broadening my knowledge. I attended operas, symphonies, Shakespeare plays, stage plays, musicals, visited museums and art galleries, and I read assiduously on every subject — literary novels, biographies and histories, and thus became "selfeducated". Subjects like mathematics, however, remained my "dumb" subject.

While still in Lithuania, I was greatly impressed by Jules Verne's book "A Trip Around The World In 80 Days". (Kelionė aplink pasaulį per 80 dienų, translated by J. Balčikonis). This book introduced me to a multitude of strange nations whose customs were unlike those of Lithuanians, Jews, Poles, Russians and Germans. Someday, I had hoped, I would make friends with every type of people on earth.

My first opportunity to meet "strange" people came soon and unexpectedly, even before I got a chance to become involved with the Lithuanian community...

(Later) I decided to embark on a new venture — to study formal dancing — ballet. ... I consulted the phone book and picked at random. I chose the Gladys Haight School of Dance, because one of my cousin's name was Gladys.

Gladys Haight was a big woman with immense hips like the image of a fertility goddess. She herself did not teach. She had her star students teach. Occasionally she supervised. She seemed to know her onions. The only part that smelled was the fact that she didn't think I was serious about becoming a dancer. She had no boys in her classes and did not think I would last. To her regret, at a later time, when she discovered that I was preparing toward a recital, she "beat her breast in remorse" saying, "Had I know, I would have worked seriously with you". However, I did get my ballet fundamentals, enough for my needs, and some feminine routines.

I also studied briefly Flamenco dancing with Nikolas Tsoukalas. I

acquired one routine, which I loved. However, I could not keep up with studying dancing in much the same manner that I could not keep up with my formal education. I was simply too involved and there were absolutely no hours left. My Lithuanian activities started taking up full time. Then there was the job with the Chicago Park District where I had to teach afternoons and nights throughout the week...

... With the encouragement of my Aunt, "MA" Dulys, I opened my first studio above the old "Sandara" press, which eventually became a studio of international folk dancing (perhaps the first in the nation). There we also trained dancers for Operas sung in Lithuanian, like Carmen, Aida, etc. or Operettas like Pepitta, and others. I worked closely with "Pirmyn" Choral group, which was the "top-notch" in Little Lithuania, as Southern Chicago areas came to be called.

Before then the Lithuanian Daily "Naujienos" gave me the first opportunity to debut among Lithuanians. For their annual celebration they asked me to present dances at their annual concert. They introduced me to Irena Juozaitis, a daughter of a respected Lithuanian dentist, and asked me to prepare a dance with her, plus solos of my own. I had no Lithuanian costume. I wrote to my mother in Lithuania to send me "juostų" and material, but sea post was (and still is) a time consuming delivery. I had insisted that Miss Juozaitis make a plaid skirt. Unfortunately, plaids were not obtainable, except material in diamond shaped prints. I composed a lively number to **Suktinis** and we debuted with that, plus some solos I learned from Gladys Haight's School of Ballet (I should add, "for girls", as she had no boys and all her choreographies were geared to them. Woe for me!).

In 1933, Chicago's World Fair took place, and that was one of the major turning points in my folk dance life.

I was asked to be on the organizing committee and also to train a group for a folk dance presentation. I chose a group of young people from the "Pirmyn" choir, plus some personal friends, a total of 16 teenagers. Since I considered it a major undertaking of my young life I wanted it to be dedicated to my "močiutė" (dear little mother-grandmother). She was a native of the Dzūkija (Southern Lithuania), so I combined steps typical among the Dzūkai, plus **Noriu Miego** - a very popular dance among the Lithuanians, and called it **Dzūkų Polka**. Our presentation was a hit. The dancers were infected with enthusiasm and wanted to become a per-

BIRDS OF AUSTRALIA

From novel "Artist's Wife" by Juozas Tininis

(Continued)

CHAPTER VII

The city park is crowded with European immigrants, especially well-dressed Italians in Sunday garment. People are walking along the paved pathways or sitting on the benches, are talking in full voice. One Italian is playing a guitar and singing in his light tenor voice an air of nostalgia. The melody is so sorrowful that I am moved by it.

Circling around several groups of the Italians I finally reach the Archibald fountain that is located in the center of the park. Jets of clear water are playfully squirting in the rays of a Sunday sunshine. Resting on the rim of the fountain I contemplate the bronze statues of the fountain as the water descends upon them from the heights. I am waiting for Moira with whom I have a meeting here at two o'clock.

Soon I notice Moira approaching through the park. She is dressed in a green dress, with shoes in gold and a purse in crocodile leather. She is with dark sunglasses and wearing a blue hat. Not exactly an ideal blend of colors, though

manent fixture, and so in the home of Elena Dambras, we organized the **first Lithuanian Folk Dance Club** in the world, and we called it "The Lithuanian Youth Society" (LYS). This group existed until and through most of 1941, when due to the drafting of our entire male membership, and my moving to Alabama, we were forced to disband. During its existence, however, LYS played a very important part in the Lithuanian community.

Through LYS I was able to keep one of my pledges, that of popularizing the Lithuanians, and getting the Lithuanians out of their community — to make them travel to other non-Lithuanian city areas. I deliberately rented halls for dances in downtown areas, or the near North Side. I organized the first major display of Lithuanian folk and fine arts in a major downtown department store, the Mandel Brothers. LYS appeared for many civic events and for "American" (anything not Lithuanian) organizations. We had five branches throughout the city, including a sports group. We printed the first book of short stories by young Lithuanian writers, "Vaga" (The Furrow), and we had a column in the Lithuanian Daily "Naujienos".

one would not think of saying such a thing to a girl who appears for a date.

— I'm late a bit, Algis. Sorry.

— No matter. Would you mind sitting down here on the edge of the fountain and telling me who is that Archibald whose name the fountain carries.

— He was an Australian journalist who died quite a time ago. Though what these fountain statues are is a riddle to myself.

— This riddle I can solve for you. That figure yonder beneath the jet of water is Apollo, the deity of light and youth who was worshipped in ancient Greece. Whereas the girl in nude holding on elk by the horns is Diana the goddess of chastity. The figure with a man's head and chest but with legs of a goat is a Faun, a deity of the pastures. Then there you can see Theseus slaying the monster Minotaur.

— I am impressed by your knowledge. I'm sure not a single person walking around here knows the meaning of the fountain figures. And by the way, who was that Minotaurus?

— It was a mythological monster of ancient Crete, half man and with the head of a bull. It lived in a labyrinth of king Minos and fed on the flesh of young boys and girls which had to be sent over as contribution from Greece — until Theseus, the heroic son of Aegeus, killed the monster and then escaped from the island with Ariadne, daughter of king Minos. Later Theseus deserted Ariadne and leaving her while asleep on the island of Naxos sailed off to Greece. She had given him the thread that enabled him to escape from the labyrinth and he ran away from her. I would not have behaved thus if I were in his place.

— What reasons compelled him to desert her?

— He did not wish to marry a foreigner.

Moira has ceased asking questions. She is silent, pensive, as she observes the fountain statues. Then she gazes at me saying:

— Have you ever been to the Zoological Garden in Sydney?

— No. I've always been wanting to see it but somehow I've never been able to.

— Today is the right time to grant your wish.

We leave the fountain and leisurely walk toward the harbor. The

/ Continued next page

Taronga Zoological Garden is on the outskirts of the city — across the bay.

Before long a boat comes by. We are soon on its deck. I am holding Moira by her arm.

As soon as the boat pulls off the shore the bay spreads out in all its splendor.

Nowhere in the world is there a harbor with so many inlets as in Sydney — and all of them so picturesque. Why did not our kings and rulers of centuries ago send out their fleets in order to found a city on this bay's shores? Australia would have been our country today, instead of Sydney there could stand the city of Jogaila with inhabitants speaking Lithuanian there.

My eyes are transfixed with the beauty of the bay and I am staring in silent admiration. Moira is not talkative either. Beauty overwhelms with awe.

We soon leave the boat on the other shore of the bay. The Zoological Garden stands on an elevation which offers a magnificent view of the city of Sidney.

We begin with inspecting the red-feathered, long-legged flamingoes. Their colorful decor resembles flames. They are aristocratic birds.

Moira leads me up to an encagement where a couple of five-footer birds are standing, emus. I extend my arm through the fencing to pet the grey brown feathers of one of the birds.

— Be careful, Algis. With a strike of its wing it can break a person's leg, not only a hand.

— I have never seen such a huge bird. Can it fly?

— No, but it can swim.

— And why is it so melancholic and dejected?

— You shouldn't look any different if you were imprisoned.

Our attention now turns to the birds of paradise that are amusedly playing around in a large wire cage,

— Why have they been given such a beautiful name, Algis?

— Once upon a time there were a great many birds of striking beauty and colors living in paradise. Adam and Eve being driven out of this place secretly took along a couple of these birds. This couple bred with time many other birds with feathers resplending in the beautiful colors of a rainbow, as if some artist had painted them in that many hues. In memory of the origin of these birds the descendants of Adam have given them the name of birds of paradise that they now please the eyes of these who gaze upon them.

— Was everything else beautiful, too, in Paradise?

— Of course. It's a pity though that we have lost all of it through

the curiosity of Eve.

— And I think that Adam is more to be blamed for everything. Why didn't he look after his wife; he should have forbidden her to pluck the apple.

— Perhaps she did not consent to being looked after, just like the majority of women of our times.

— Not a single woman will refuse to surrender and be managed by a man. I still blame Adam for being such a dunce.

— We have slipped off our subject, Moira. We started discussing birds of paradise and now we are quarreling about Adam and Eve.

I raise my eyes and behold a branchy eucalyptus tree in front of me. On one of the branches of this gum tree several small bear-like creatures are seated, koalas. They are two foot in length. Very sympathetic animals. Paying absolutely no attention to the people who are observing them as they sit around or climb the branches of the tree or are resting and feeding on eucalyptus leaves.

— I have never seen the like of these animals.

— They exist only in Australia.

Moira now shows me another Australian specimen. It is dingo, a wild dog and a slaughterer of sheep. At night time it will howl in a desert so weirdly that a human being will be horrified. The Australian government pays a high prize to anyone who succeeds in killing a dingo.

The Zoological Garden is enormous. We are not through inspecting it before it is closed. That will give us another chance to come here.

We pass through the gates and are slowly descending from the hill. An occasional glimpse toward the bay shows us the glittering town far beyond and above the tree-tops: beyond the gum trees, the rododendrons and the palms, and in a caressing light of slanting rays of the setting sun. Suddenly a dove flutters up from beneath our feet.

— What do you like better, Moira: doves or serpents?

— Now that's some question. Why do you ask?

— A certain psychologist has determined that women who like birds are lightminded and without constancy in love. Whereas those who like serpents are ideal wives, without the loquacity of a mocking bird, not given to inclinations of infidelity, and with but one disadvantage — that they are inscrutable riddles to their men-folk.

— To tell you the truth, I like serpents.

We find the boat awaiting us at the pier. It quickly carries us over the bay and soon we are back in town.

— Well, Moira, I now propose that you come with me to a cinema or to a theatre. There is a ballet performance of "Giselle" this evening.

— I'm for the ballet. This art is closer to me. I once had a desire to become a ballerina, only fate turned my life toward another direction.

— Alright then. We'll spend a nice evening there.

Moira departs for home to get dressed. We arrange to meet at the box office of the theatre.

I ride to the theatre and get two tickets for the orchestra floor. Then I, too, return home to change for evening clothes.

At half-past seven we meet at the theatre lobby. Moira is wearing a dark gown. A gold pendant chain adorns her neck and she has put on a pair of attractive earrings. I enjoy the faint aroma of her perfume.

Spectators are already arriving, mostly Australians and fashionably dressed. An usherette takes us to our seats way down the parterre and close to the stage. We soon are seated and having a conversation

Then the curtain is raised. And the hall is resounding with strains of delicate music. Dancers emerge on the stage. Beautiful light-footed women. I am impressed above all by the one performing Giselle, depicting an immortal story of love.

— Thank you very much, Algis, for your thoughtfulness to bring me to such a wonderful ballet.

— I am very fond of Giselle, too. And the art of ballet is a noble one. It is the poetry of motion in space. And motion is what God started the universe with — since creation everything is now in motion, earth, planets, stars and all the celestial bodies scattered in space.

— I feel sorry that I did not become a ballerina. Perhaps I too could now have been dancing Giselle as Margot Fonteyn was this evening.

— What was it that prevented you from becoming a ballerina?

— Fate which caused me to break my leg on an artificial ice skating-rink. Even though my leg had healed well, my parents would never more allow me to attend ballet classes.

— A pity indeed. Life does not always turn out the way you wish it to.

— And how often I used to weep when admiring "Spectre de la Rose" where a ballerina can attain the perfection of her art.

After the performance I escort Moira to the tramcar. As we are bidding farewell she tells me:

— Come over to visit me next Sunday evening at seven o'clock.

I live with my mother.

— Thank you. I surely will come over.

She gives me a kiss and in a quick stride jumps into the tramcar. I am dazzled. I cannot understand whether it was a kiss of gratefulness or of love, only that it has set my whole body vibrating in a tremor of delight.

And I can hardly contain my joy as it accompanies me walking through a sparsely illuminated Sydney at night.

Monday morning again finds me merrily going through my chores in the hospital kitchen. From time to time I am humming an Italian song I learned long long ago: "O sole mio". The chef notices my good spirit.

— So where have you been yesterday that you are still beaming with delight?

— To the zoological garden. I wanted to see some flamingoes.

— Why flamingoes and not any other birds?

— I like their aristocratic poise.

— And have you seen the royal eagles?

— Yes. I admire birds that soar above the mountain summits in the blue of the skies: they inspire a human being to reach for heights.

— And did you get acquainted with the beautiful plumed cassowaries?

— Of course. Only that I'm not fond of flightless birds no matter how beautiful they are.

My chef turns silent and is now engrossed in the cooking of the soup, whereas I continue humming "O sole mio" as I prepare tea for the personnel members' breakfast. Antanas Ruigys comes over to me, asking:

— Well, how did you spend your Sunday?

— Fine. I had a date.

— With the same girl that you took to the concert?

— Yes, so what?

— Oh nothing. It's only a pity that she's Australian. Do you like her?

— Sure. And her features remind me of Leonia who has perished as I told you.

— To me it seems that every Australian woman's face is covered by a mask and you can never gaze into the secrets of her soul through that mask.

— You may be right in talking the way you do, but my girl is different. I can gaze into her features and find nothing harmful beyond them.

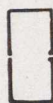
— Don't make a mistake, Algis.

— And how did you pass the yesterday, Antanas?

— I went to a movie with Youzie Vingytė.

Continued next page

LITHUANIANS MAKE NEWS

● "Adelaide's Seventh biennial Festival of Arts in March offers attractions that read like an international Who's Who of the Arts", wrote the festival's director Louis van Eyssen in the publication of British Overseas Airways (BOAC, London); "there are recitals by... Stasys Baras (tenor) and Dana Stankaitis (soprano)." The festival was claimed to be a "must" of the world art festival circuit (p. 32).

March 15 — Both singers gave a recital in Adelaide's Town Hall, of operatic, classic and Lithuanian songs performed solo and in duet. "It is a longtime since our Town Hall has resounded so splendidly," wrote Harold Tidemann in "The Advertiser", on the next morning. The review was most favorable, and accompanied by pictures of both artists.

March 19 (Sunday) — Both singers gave a church performance for Lithuanians of Adelaide.

Entering upon a tour of Australia

/ Continued from p. 20

—She's a great girl, Antanas.

— Yes, I know that. Only what use when she cares more about you than about me.

The kitchen folk are gathering around the table for breakfast. I bring them a plateful of toasted bread slices and set up a jug of hot strong tea in the center of the table.

All day long the vision of Moira is in my mind.

Like the unnoticed appearance of springtime suddenly breaks forth upon earth in all its fragrant blossoms, so is love making its way into my soul and expanding in it after each meeting with my beloved, as a flame would by gaining might with the addition of firewood.

Mr. Baras and Miss Stankaitytė gave a concert on March 21, at the Lithuanian Hall. The attendance was multinational.

March 23 — a recital in Sydney at the Conservatory Hall.

March 26 (Sunday), a concert in New Castle, at the City Hall.

The first stop of the artists had been in Melbourne, where Baras, traveling with his wife, and Dana Stankaitytė were given a cordial reception by Lithuanians beginning from the singers arrival at Tullamarine Airport. They were escorted on their destination, to Adelaide, after having promised to return with their concerts to Melbourne. These actually took place on March 29, at the Assembly Hall, and on March 31, at St. John's Church where both artists performed religious songs (by international and Lithuanian composers) accompanied by the parish chorus.

● Alphonse V. Bernotas, head of the Associated Press bureau in Concord, N. H., was elected to the 15-member policy setting body of the Wire Service Guild, AFL-CIO, which represents 1,400 employees throughout the nation's AP and United Press International bureaus. He was also elected to the 8-member AP National Committee as vice-chairman, and chairman of its Northern N. England chapter. He is the chairman of the Guild's Northern New England Chapter.

Bernotas, aged 30, was born in Kaunas 10 March, 1941, and fled with his parents and sister to Germany from the advancing Russians. After living in DP camps he came to the USA in 1952 and graduated from the parish school of the Lithuanian St. Joseph's parish in Waterbury, Conn., and the Crosby High School. Then he attended the University of Connecticut, 1959-1964 and was president of the Lithuanian Students Club and the Drama, Music and Films Clubs, editing also the students newspaper.

He began his news career with the Naugatuck, Conn. Daily News and continued with Bayonne, N. J. Times and Jersey City, N. J. Journal, where he obtained two top awards for a feature article in a light vein describing his experiences while walking around the city making believe he could speak no English, only Lithuanian, and got by.

He came to Concord, N. H. to the Associated Press Bureau in 1966. On July 4, 1970, managed to save the life of a 66 year old man, who could not extricate himself from his car rolling down an incline into a deep pond. Bernotas and another newsman, his competitor, manager of the United Press International Bureau were fishing at the time and managed to get the man out through a lowered window before the man drowned. Both later received the Manchester Union Leader Hero Awards. (v.s.)

Stardom Lithuanian Style

At the rehearsals of The Merry Widow which "Pirmyn" chorus

staged in Chicago a contributor of the daily "Draugas" was presently attracted by an unfamiliar voice of distinction, by the finely rendered tenor of a person unknown.

"How have you achieved such skill?" the singer, tenor Viktoras Meliulis, was asked during intermission.

"Being born on the Nemunas, at Jurbarkas, first of all. And my father was an organist."

Raised in a musical family the young singer left his country at the close of WW II. He spent some years in Germany and in 1950 came to Chicago. He studied the humanities, English and world literature at Alfred University in New York, attending also classes of music and singing. His studies were concluded at Roosevelt University in Chicago. Then followed 8 years of additional, "practical" after-work studies which now brought him a mechanical engineer's diploma. This brought economic security too. He thereupon returned to private studies of music, working under the former professor of singing at the Warsaw University, Wladimir Belland.

Soon his artistic talents were being appreciated: he sang at religious music concerts of an Evangelic-Lutheran parish, then for the Columbia Damen Club.

"So you were first discovered by aliens," the interviewer, Ig. Serapinas, was puzzled.

"That's the way things are with our national heritage. Our dainos, our ancient language had first to attract the attention of foreigners. And it was not of my own will that I too had to offer the usual contribution to others first." (From "Draugas")

Telefonai: 537-5550 — 883-5244

LITHUANIAN MELODIES

RADIJO VALANDA

WMZK - Banga 98 FM

Mon. Wed. Fri. 8-9 p. m.

RALPH J. VALATKA

17696 Warwick, Detroit, Mich.
48219

Clem's Polskie Deli

* Specializing in home made Fresh & Smoked Polish Sausage, fancy groceries and choice meats.

* Featuring Imported Krakus Polish hams, beer, wine and groceries.

NOW

Daily from our own new BAKERY-KITCHEN

a variety of Polish pastries and other home made delicacies.

IT's CLEM'S

3002 W. Florence Ave., Los Angeles
759-5058

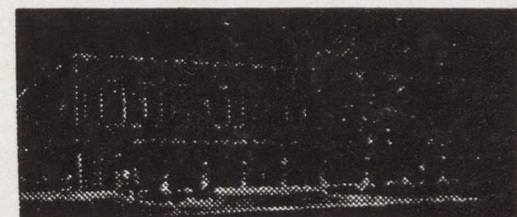
DIVIDENDAI MOKAMI KAS 90
DIENŲ UŽ VISAS TAUPYMO
SĄKAITAS

TAIP

TAUPYDAMI PAS MUS, JŪS GALITE PASIRINKTI TAUPYMO RŪŠĮ, KURI JUMS PATOGIAUSIA... TAI NEDELSDAMI PASIŪSKITE ČEKĮ DABAR.

6% UŽ TERMINUOTUS
HOUSING CD
INDELIUS

Dividendas išmokamas kas mėnuo
TAUPYMO SĄSKAITOS IKI
\$20,000 APDRAUSTOS F.S.L.I.
ĮSTAIGOSE.

ST. ANTHONY

SAVINGS & LOAN ASSN.

1447 So. 49th Court
Cicero, Illinois 60650

JUOZAS F. GRIBAUŠKAS
sekretorius

Tel.: (312) 656-6330 Ir 242-4395

LADIES AND GENTLEMEN

Remarkable Discovery

Hair formula JIB is Patented in Switzerland and Registered in U.S.A. and Canada, Europa, Germany, Austria. It cures Dandruff, Falling Hair, Itching scalp, Splitting ends, Strengthening Hair, Root growth, and restoring NATURAL HAIR COLOR.

Using JIB you will never be bald or grey. 100% Guaranteed.

Listed in Druggist Red-Blue Book. JIB Medicine Liquid 8 oz. A 16 week supply \$6.00. Money Order, P. P., Send today —

J I B LABORATORIES

1437 So. 49th Avenue, Cicero, Ill.
60650

CRANE SAVINGS &

LOAN ASS'N

B. R. PIETKIEWICH,
President

2555 W. 47 th St., Chicago 32, Ill.

E. Urbaitytė

PORTRETAS / Portrait

O. Paškevičienė

RYTAS
Morning

IS DAILĖS PARODŲ

Lietuvos Nepriklausomybės proga JAV LB New Yorko apygardos valdyvos rengiama iš eilės III-ji Dailės paroda New Yorko įvyko š. m. vasario 19 - 27 d. Kultūros Židinyje, 361 Highland Blvd., Brooklyn, N. Y.

Parodoje dalyvavo 32 dailininkai su aliejaus, grafikos ir skulptūros darbais (viso 66). Buvo atstovaujama įvairioms kartoms ir įvairiems stiliams.

Parodos meno ir jury komisiją sudarė: pirm. V. K. Jonynas, nariai: V. Ignas, E. Kepalaitė ir K. Žoromskis.

Pirmoji premija paskirta dail. Viktorui Vizgirdai už paveikslą Šakų pavėsy.

Viktoras Vizgirda

ŠAKŲ PAVĖSY / In the Shade of the Branches

Dailės parodos New Yorke atidaryme grupė dailininkų ir rengėjų - L. B. apyg. valdybos narių: I eilėj — Paulius Jurkus, "Darbininko" red., dail. V. Macelytė, ap. pirm. A. Vakselis, kons. A. Simutis, T. L. Andriekus, V. K. Jonynas, J. Pumputienė; II eilėj — dailininkai J. Rutenis, J. Sodaitis, M. Žukauskienė, Kašubienė, Kašuba, E. Kepalaitė, V. Ignas, K. Žoromskis, V. Krištolaitytė, V. Radzivanas, V. Padvarietis.

At the opening of an Exhibit of Lithuanian Artists' work (in New York): with a group of the artists are their sponsors, the leaders in activities of Lithuanian community life and journalists.

Visos foto nuotraukos — V. Maželio

A. Baranauskas
**THE
 FOREST OF ANYKŠČIAI**

(Anykščių šilelis)

Poema

Angliškai išvertė Nadas Rastenis
 (Su liet. originalu)

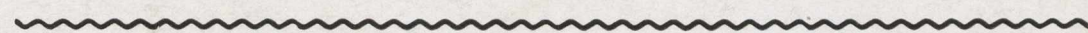
Redagavo ir įžangos žodį parašė
 J. Tininis. Iliustruota medžio raižini-
 niais. Didelio formato. Puiki dova-
 na mūsų studijuojančiam jaunimui
 ir amerikiečiams.

Antroji laida

Kaina \$3.50

Nadas Rastenis,
 Anykščių šilelio ir Metų vertėjas.

Ši ir daug kitų lietuviškų knygų

4364 Sunset Blvd., Hollywood,
 Calif. 90029

"Lietuvių Dienų" knygyne,

Telefonai: NO 4-2910; NO 4-2919

POEZIJA ir PROZA

skaito
 autoriai

Literatūros plokštelė

Poezijos, satyros - humoro ir prozos kūrinius skaito
 keturi mūsų rašytojai: *Pulgis Andriušis, Bernardas
 Brazdžionis, Antanas Gustaitis ir Stasys Santvaras*

Plokštelė ilgo grojimo, H.F.

Kaina \$5.00

Galima gauti

"Lietuvių Dienų" Leidykla

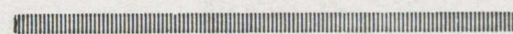
4364 Sunset Boulevard, Hollywoo, Calif. 90029, USA

Daumanto Čibo pasaka

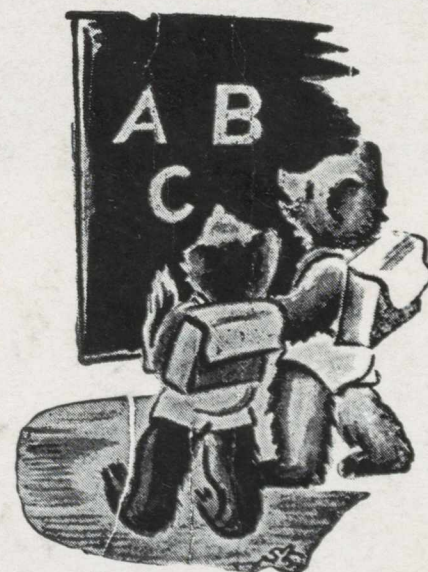
Illustravo A. Korsakaitė-Sutkuvienė

Kaina \$1.50

Vytės Nemunėlio

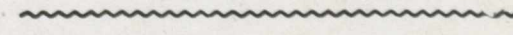
Meškiukas Rudnosiukas

su spalvotomis V. Stančikaitės

ilustracijomis.

Kaina \$3.00

"LIETUVIŲ DIENŲ" LEIDYKLA

4364 Sunset Boulevard
 Hollywood, California 90029